Ն. 643 — 1887 ՅՈՒԼԻՍ 17 ՃՈՒՄԱ — 1304 ԶԻԼԿԱՏԷ 8 — ԻՒՉԻՒՆՃԻ ՍԷՆԷ

40 ՓԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

40 ՓԱՐԱ

ԱՏՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըք	6 այլըք	3 այլըք
ՍԹԱՄՊՕԼ	200 ղշ.	105 ղշ.	55 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	

Մէճիտիյէ 20 ղուրուշտան

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՒԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

1ինճի, 2նճի վէ 3ինճի սահիֆէ ղրշ. 6
4իւնճիւ սահիֆէ 1 1ի 10բ. հս. » 3
Մէքթուպը նաֆիրայա տաիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր.

Իտարէխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 Ճիվէլէքեան մաթպաասընտա տըր: Քեաֆֆէի մէվատը հագգընտա կազէթանըն սահիպ վէ մէսուլը ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷՔԵԱՆ՝ միւրաճաաթ օլունա.

ԿԻՌՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Մէսմուաթա կէօրէ, Բէթէրսպուրկ Օսմանը սէֆիրի Շաքիր բաշա հազրէթլէրի վասըթասը իլէ Պապը Ալի վէ Րուսիա տէվլէթի արասընտա Պուլկարիսթան մէսէլէսի իչին միւզաքէրաթ ճէրեան էթմէքտէ օլուպ, Պապը Ալի՝ Րուսիանըն միւթալէայաթընը Պուլկարիսթան րիճալը ումուրընըն էֆքեարը իլէ գապիլը թէվֆիգ պիր հալէ կէթիրմէք իչին սարֆը զայրէթ էթմէքտէ օլտուղընտան, շայէտ Րուսիա գապինէթօսը՝ Թատիլը միւտտաֆիյաթա մուվաֆագաթ էյլէր իսէ, զաթէն միւշքիլ պիր մէվգիտէ պուլընան Պուլկարլար՝ հիւքիւմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան իշպու սուրէթլէ թէսվիյէ յի գապուլէ տավէթ օլընաճագլար իմիշ.

Տիկէր պիր չայիայա կէօրէ, Պուլկարիսթան էմարէթի՝ Րումանիա գրալը Շարլ հազրէթլէրինէ թէքլիֆ օլընմըշ տըր. Պու Թագտիրտէ Րումանիա իլէ Պուլկարիսթան՝ իքի ճէտվալի միւխթէլիֆէտէն միւրէքքէպ պիր գրալըգ թէշքիլ իտէճէք, վէ պունըրա պէրապէր Պուլկարիսթանըն Թրակը Րումանիա կիպի այըրճա հէյէթը վիւքէլասը, մէճլիսը մէպուսանը վէ մէրքէզը իտարէսի օլաճագ տըր.

Շու գատար վար քի, իքի մէմալիքին խարիճիյէ վէ հարպիյէ նէզարէթլէրի այրը այրը զէվաթ էօհտէսինտէ օլմայըպ, պիր հարպիյէ վէ պիր խարիճիյէ նազըրը իքի թարաֆը խաբէ իտէճէք տիր. Իշհաբըլ պու սուրէթը թէսվիյէ մուճիպինճէ, Րումանիա վէ Պուլկարիսթան հիւքիւմէթլէրի՝ Աւստրիա-Մաճառիսթան հիւքիւմէթի կիպի այրը պիր սուրէթտէ իտարէ օլընաճագլար տըր. Գրալ Շարլ՝ սէնէնին պիր գըսմընը Պուլկարիսթանտա վէ գըսմը տիկէրինի Րումանիատա կէչիրէճէք տիր.

Գրալը միւշարէլէյհին պու թէքլիֆէտէն տօլայը զայէթ մէմնուն օլտըղը վէ պունը գապուլ իչին բէք զիյատէ մէյլ կէօսթէրտիկի թէէմմին օլընըյօր. Պու պապտէքի միւզաքէրաթ էլան տէվամ էթմէքտէ իմիշ.

ՄԸՍԸՐ

Մըսըր-ը Ծիճէ-ի-Բէֆ կազէթասընտա Մըսըր մուգավէլէնամէսի հագգընտա պէր վէճհը աթի օգունմըշ տըր.

«Հէր նէ գատար Ինկիլիզ հէյէթը վիւքէլասը՝ Մըսըր մուգավէլէնամէսինէ տաիր էճնէպէն միւզաքէրաթ իճրասընա միւպաշէրէթ օլընմատըղընը Բարլամէնթօյա արզ ու պէյան էթմիշ իսէ տէ, Սախտ բաշա իլէ Սըր Ուիլեամ Ուայթ վէ Րիւսթէմ բաշա իլէ լօրտ Սալիզպէրի արասընտա միւլագաթլար վուգու բուլմագտա օլընմագտա վէ մուգավէլէնամէնին 5ինճի պէնտինտէ թարաֆէյն պազը մի-սաատէքեարլըգլար իճրասը իլա Ինկիլթէրա վէ Թիւրքիա արասընտա պիր սուրէթը իթիլաֆընըն հուսուլի միւմքին օլաճագը չայիասը տէվերան էթմէքտէ տիր.

«Մամաֆիհ՝ պու չայիաթա միւթալաա իլէ էհէմմիյէթ վէրմէմէլի տիր, վէ անճագ միւշարէլէյհիմ տիպլօմաթլար արասընտա աճվալը հազըրէ իւզէրինէ սէրպէսթանէ վէ խալիսանէ պիր սուրէթտէ թէաթիի էֆքեար օլընտըղը էն զիյատէ սահիհ տիր. Պապը Ալի իլէ Լօնտրա գապինէթօսը արասընտաքի միւնասէպաթճա աղըր պիր պօզուգլըգ վագը օլմըշ կէօրինմէյօր. Ալէմը տիպլօմասիտէ միւթթէֆիգէն զաննօլընտըղընա կէօրէ, պու Նէթիճէ՝ Լօնտրատաքի Օսմանը սէֆիրինին թիրայէթը միւքէմմէլէսի սայէսինտէ հասըլ օլմուշ տըր.»

Տիկէր թարաֆտան կէչէն ճումա էրթէսի կիւնքի Թարիխըլ Լօնտրատան քէշիտէ օլընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, չէհրը մէզքիւր Օսմանը սէֆիրի Րիւսթէմ բաշա հազրէթլէրի՝ Մըսըր մէսէլէսի իչին Տէրսաատէթտէ Սըր Ուիլեամ Ուայթ իլէ թէքրար միւզաքէրաթա պաշլանմասը հագգընտա Պապը Ալինին արզուսընը լօրտ Սալիզպէրիյէ պէյան իթմիշ իսէ տէ, լօրտը միւշարէլէյհ՝ պունըն չիմտի զայըր միւմքին օլտըղընը, վէ ֆագաթ իլէրուտէ գապիլը իճրա խուսուսլըն ճէվապէն տէրմէյան էյլէմիշ, վէ իլավէ մէզգուր խուսուսլարտա Տէրսաատէթտէ մուգիմ Ինկիլիզ սէֆիրի Սըր Ուիլեամ Ուայթըն՝ միւզաքէրէյէ կիրիշմէքսիզին Պապը Ալինին թէքլիֆլէրինի խուլասա իտէպիլէճէքլէրինի սէօյլէմիշ տիր.

Շէհրիմիզտէ տախի գուհուր իտէն պիր րիվայէթէ կէօրէ, Սըր Ուիլեամ Ուայթ՝ Մըսըր մուգավէլէնամէսինին 5ինճի մատտէսինէ տաիր Պապը Ալինին թէքլիֆաթը ճէտիտէսինի իւթիմա էյլէմէք իչին տէվլէթը մէթպուասընտան թալիմաթ ախզ էյլէմիշ տիր.

* *

Բարիզտէն իշար օլընտըղընա կէօրէ, Սըր Հէնրի Տրըմընտ Ուօլֆ՝ կէչէն ճումա էրթէսի կիւնիւ Բարիզէ միւվասալէթ իտուպ սալը կիւնիւնէ գատար չէհրը մէզքիւրտէ գալմըշ վէ խարիճիյէ նազըրը Մ. Ֆլուրան իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր.

* *

Պրիւքսէլտէ նէշր օլընան վէ Րուսիանըն միւրէվվիճը էֆքեարը օլան Նօռ կազէթասը՝ Րուսիա տէվլէթինին Մըսըր մուգավէլէնամէսի հագգընտա Տէրսաատէթտէ իճրայ թէշէպպիւսաթ իթթիկինէ տաիր գուհուր իտէն պիր րիվայէթի թէքզիպ իլէ, տէվլէթը միւշարէլէյհանըն պիլաքիս նէսայիհը տօսթանէտէ պուլընտըղընը վէ քէնտի էֆքեարը պիթարաֆանէսինի տէրմէյան էյլէտիկինի խապէր յօր.

* *

Ինկիլիզ գայըլթմանըրնտան միւլազիմ Սէքուարթըն Գրըմփըր տէնիզ սէֆահէթինտէ Հալայէպ նամ մահալտէ նէ սուրէթտէ գաթլ օլընտըղը հէնուզ խաթըրլարտա օլմագ տըր.

Պու ճինայէթտէն տօլայը պիթթէվգիֆ Գահիրէյէ կէօնտէրիլէն Պէտէվիլէր՝ տիվանը հարպ հուզուրընտա մուհաքէմէ օլունըր, քհաֆիէսի տէ գըրպաճ ճէզասընա վէ միւտտէթլի քիւրէք մահպուսիյէթինէ մահքիւմ օլմըշլար տըր.

ԿԻՐԻՏ

Կիրիտ իչին ախիրէն իհսան պույուրըլան ֆէրմանը հիւմայունը՝ պու կիւն Կիրիտէ վիւրուտ իտէճէկի ճիհէթլէ, ֆէրմանը ալիի մէզքիւրըն [illegible] միւվահէտէթ ումումիյէտէ բէյանը գրաաթը խիթամ պուլտուգտան սօնրա, եանի 10 կիւնէ գատար, Կիրիտէ իգամ պույրուլան Մահմուտ Ճէլալէտտին բաշա հազրէթլէրինին ճէզիրէի մէզքիւրէտէն հարէքէթ իտէճէկի խապէր ալընմըշ տըր.

* *

Կիրիտ Խրիսթիանլարընըն միւսլիմէտիսաթը [illegible] գապուլ պույրուլարագ, օնա կէօրէ խուլասաթը լայըհէնին գարարկիր օլմասը իւզէրինէ, Իսլամ էհալիսի՝ Մահմուտ Ճէլալէտտին բաշա հազրէթլէրի նէզտինտէ պազը մաարուզաթտա պուլընարագ Իսլամլարըն ումումէն հիճրէթէ հազըր օլտուղլարընը պէյան իթմիշլէր իսէ տէ, բաշաի միւշարէլէյհ՝ իսլահաթը քամիլէսինէ իլավէթէն պազը թէտապիր իթթիխազը իլէ Իսլամլարըն հիճրէթինի մունիա օլան սէպէպլէրի մէյտանտան գալտըրարագ գլուպը ամմէյի թէէմմին վէ պինաէն ալէյհ հիճրէթ մատտէսինի թէխիր պույուրմուշ տըր.

* *

Կիրիտ մէճլիսինտէ Եունանիսթան հիւքիւմէթինին իթթիհազ էյլէտիկի մէսլէքը տօլայըսիլէ նէզտը հազրէթը Բատիշահիտէ մունիալը սէմ նունիյէթ օլմագլա, էվվէլքի կիւն Պէօյիւքտէրէտէ քեարին Եունան սէֆարէթխանէսինէ Մապէյնի մէմուրինինտէն պիր զաթ իզամը իլէ, սէֆիր ճէնապլէրինէ օլ պապտա պէյանը թէշէքքիւր պույուրըլմըշ տըր.

Քէզալիք հանէտա մուգիմ Եունան գօնսօլօսը Մ. Եանգօ Դրիբարիեին չու սօն զէմանլարտա մէշհուտ օլան հիւսնի հարէքէթի՝ հիւքիւմէթը Սէնիյէնին ճալիպը նազարը տըգգաթը օլմագլա, պու քէրրէ գօնսօլօսը մումաիլէյհէ Չնճի րիւթպէտէն պիր գըթա Մէճիտի նիշանը իհսան պույուրըլմըշ տըր.

Գարատաղ Թահտիտը հուտուտը գօմիսիօնըրըն Օսմանը վէ Գարատաղը մուրախխասլարը՝ Պէրանա նահիյէսինտէ պազը մէրալարըն թահտիտը հուտուտը հագգընտա պէյնլէրինտէ իթիլաֆ հասըլ իտուպ հուտուտը մուգավէլէնամէսինի իմզալամըշ օլտուգլարընտան, մէզքիւր մուգավէլէնամէ պէրաթը թաստիգ խաքփայէ հազրէթը Շէհրիյարիյէ արզ օլընաճագ տըր.

Տիւնքի բօսթա իլէ վարիտ օլան Վիէննանըն Բօլիթիշէ Քօռէսբօնտէնց կազէթասընտա, Քիւրտիսթանըն պազը ճիհէթլէրինտէ Քիւրտ աշիրէթլէրինին էհէմմիյէթլի իլէ միւսալէհէթ վէ մուգաթէլէ իտէրէք, հօմնտա աշիրէթլերին Մուսուլ թարաֆլարընտա չարըլըքլըղա Թասատտի իթտիքլէրի, վէ Թէէտտիպլէրի իչին կէօնտէրիլէն գուվվէի ասքէրիյէնին՝ աշիրէթը մէզքիւրէնին Թէէտիպինէ մէտար օլամաղըը, վէ Վան վիլայէթի տախիլինտէ Հայտարան աշիրէթի իլէ Իրան մէմլէքէթի տախիլինտէ պուլունան տիկէր պիր Քիւրտ գապիլէսի պէյնինտէ գավկա վուգու պուլմաղլա, գան տէօքիւլմէյէ նէթիճէ վէրմէսինէ մէյանի, վալիի վիլայէթ Խալիլ բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան Ղալիպ բաշանըն թահթը իտարէսինտէ օլարագ պիր ֆըրգա ասքէրիյէ կէօնտէրիլտիկի պէյան օլունմուշ տըր.

Թահգիգաթը մէվսուգէմիզէ կէօրէ, Քիւրտ աշիրէթլէրի պէյնինտէ ասլա էօյլէ պիր մուգաթէլէ վուգու պուլմատըղը կիպի, հօմնտալար տախի ճանիպը տէվլէթտէն սուրէթը մախսուսէտէ կէօնտէրիլէն միւշիր Իսմայիլ բաշա հազրէթլէրի վասըթասը իլէ թէրպիյէ վէ իսլահ օլունարագ, մահալը միւնասիպէ իսքեան իլէ միւթէֆէրրիգէն իգամէ իտիլմիշ, վէ Վան վիլայէթի հագգընտա մէզքիւր կազէթանըն էթտիկի իխպարաթ տախի գաթիէն զայըլը սահիհ պուլունմամըշ տըր.

Էվվէլքի կիւնքի Թարիխըլ Օտէսսատան չէքիլմիշ աթիտէքի խուսուսի թէլէկրաֆ քէշիտէ օլընմըշ տըր.

«Օտէսա վալիսի Ժէնէրալ Րօբ՝ Թէքալիֆը ասքէրի իչին տէվրէ չըգամագ իւզրէ տիւն Պէսարապիայա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր.»

ՏԱՒԻԼԻՅԷ

Ինկիլթէրա սէֆիրի Սըր Ուիլեամ Ուայթ՝ տիւն սապահ սաաթ [illegible] Սատրազամ հազրէթլէրինին Տոլմա Պաղչէտէ քեաին խալըսընա կիտէրէք, միւշարէլէյհ հազրէթլէրի իլէ իքի սաաթ գատար միւլագաթ իթմիշ տիր.

—Տիւն Սատրազամ հազրէթլէրինին թահթը րիյասէթինտէ օլարագ Պապը Ալիտէ Խարիճիյէ վէ Ատլիյէ նազըրլարը բաշլար հազարաթընտան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօնը ալի իճթիմա իտէրէք, կէճ վագըթա գատար մէվատը միւհիմմէ հագգընտա իճրայ միւզաքէրաթտա պուլունմըշ տըր.

—Մալիյէ նէզարէթինտէն Պապը Ալիյէ պիր լայիհա թագտիմ օլընարագ, պունտա գաճթըզէտէ վիլայէթլէրին վարիտաթընա քիւլլիյէթլի նօգսան հուսուլէ կէլտիկի պիլտիրիլմիշ տիր. Մէզքիւր լայիհա՝ մէճլիսը խասսը վիւքէլայա արզ օլընաճագ տըր.

—Եաղըրըզմիզ վէճհլէ, Պարօն Հիրշ մատտէսի՝ էվվէլքի կիւնքի մէճլիսը խասսը վիւքէլատա պիթթէզաքքիւր, իչին իթմամը իչին ճանիպը հիւքիւմէթը Սէնիյէտէն Շաքիր Տէվլէթ րէիսի Արիֆի բաշա հազրէթլէրի իլէ Ատլիյէ միւսթէշարը Վահան էֆէնտի հազրէթլէրինին հաքէմ նասպընա գարար վէրիլմիշ տիր.

—4 պուչուգ միլեօն լիրալըգ կէօմրիւք Թահվիլաթընըն խըրաճընա տաիր Տոյչէ Ումումիյէի Օսմանիյէ մէճլիսը իտարէսինին էվվէլքի կիւն ագտ օլընան իճթիմաընտա միւզաքէրաթ ճէրեան իթմիշ օլտըղը խապէր ալընմըշ իտի.

Մէճլիսը մէզքիւր տիւնքի իճթիմաընտա միւզաքէրաթընըր իքմալ իտէրէք, չուրուք թիւրաճը միւթէզամմին լայիհա [illegible] պէրապէր մուվաֆագաթընը հավի պիր մազպաթա [illegible] թանզիմ վէ թագտիմ էյլէմիշ օլուպ, իչին ճիւզի պիր ճիհէթի գալմասը իլէ հէր հալտէ պու հաֆթա իչինտէ գէյֆիյէթ գաբարլաշտըրըլարագ, մատտէի խիթամ պուլաճագ տըր.

—Ֆրանսա րէիսը ճիւմհուրը Մ. Կրէվինին՝ ալաֆրանգա յուլիսին 14ինճի կիւնինէ միւսատիֆ օլան Ֆրանսա միլլէթ պայրամը միւնասէպէթիլէ Թարաֆը հազրէթը Բատիշահիտէն մազհարը թէպրիքեաթ օլմասընտան տօլայը իֆայը թէշէքքիւրաթը մախսուսէ էյլէտիկին կէչէն կիւն խապէր իւքը.

Մէսմուաթա կէօրէ, պու պապտէ հուսուլէ կէլէն մահզուզիյէթը Բատիշահիյի Մ. Կրէվիյէ թէպլիղ իթմէք վէ սալթանաթը Սէնիյէ իլէ Ֆրանսա պէյնինտէ մէվճուտ միւնասէպէթը հասէնէնին թագվիյէսի [illegible] պէյան էյլէմէյէ Բարիզ սէֆիրի Էսատ բաշա հազրէթլէրի մէմուր պույուրըլմըշ տըր.

—Շէհրիմիզ Սըրպիա սէֆիրի Մ. Նօվագօվիչին խիթամը իթմիւթիլլէնի վէ խէրինէ Մ. Թաւշանօվիչին թայինի օլընաճաղընը Բէլկրատ [illegible] խապէր վէրիյօր.

—Պիրա բուլաղաթ թիւթիւն գէր խուլմէսի վէ Թայրալարտա հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն պու հալի մէն իչին տիրիքտը միւավէնէթ էյլէմէքտէ օլմալարը մատտէլէրի հագգընտա Րէժի մէճլիսը խաըրէսինին սօն իճթիմաընտա վուգու պուլան միւզաքէրաթ իւզէրինէ իտարէի մէզքիւրէ միւտիրիյէթի Սամսունտաքի Րէժի աճէնթէլիկինի վէ օնա մէրպութ օլան անպարլարը ֆէսխ ու իլղա իթմէյէ գարար վէրմիշ տիր.

—Ջամը հազրէթը Բատիշահի սէրմայէսի Շէհրիյարիլէրի Մավրօճէնի բաշա հազրէթլէրինին զէվճէսի Մատամ Մավրօճէնի Զմարազտայա՝ խամինին կիւնիւ օլմագ միւնասէպէթիյլէ կէչէն բազար էրթէսի կիւնիւ միւմէվվէհէրաթ վէ խնուս իլէ միւզէյյէն զայէթ գըյմէթթար պիր խաչ իհտա ու իհսան պույուրըլմըշլար տըր.

—Թէատրօ Նամընտա պիր Րում գօնտուրաճը՝ էվվէլքի կիւն Թօբխանէտէ պիր խէմիչէնի պիր գալպ մէճիտիյէ բօզտուրուր իքէն տէրտէսթ օլընտըղ, իւզէրի թէհարրի օլընարագ 5 մէճիտիյէ տահա գուլպ իթմիշ տիր: Մէրգում՝ սարրաֆա պիր լիրա պօզտուրարագ մէճիտիյէլէրի ալտըղընը սէօյլէմիշ իսէ տէ, սարրաֆը կէօսթէրէմէտիկինտէն, Գալաթա սէրայընա կէօնտէրիլմիշ տիր.

Խէվմը մէզքիւր կէճէսի մէրգումըն Պօյիւքհէնտէքտէ քեաին տիւքեանը պօլիս թարաֆընտան պասըլարագ պիր Թօբլա գալպ մէճիտիյէ պուլընմըշ, վէ մէրգումըն չըրագը իլէ մէզքիւր տիւքքեանտա Թիւթիւնճիւլիւք իտէն տիկէր պիր չախըս տախի թէվգիֆ օլընարագ Գալաթա սէրայընա կէօնտէրիլմիշ տիր. Գալաթատա պիր սարրաֆ տախի իշպու գալպազանլըգ մատտէսինտէ զիմէտ խալ օլմագ չիւպհէսիյլէ օ աչղամ ախզ ու կիրիֆթ օլընմըշ տըր.

—Էվվէլքի ագշամ էքի քիչի Պէյօղլունտա Ճանկըլլըի ճատտէսինտէն սէրխօշ հալտէ ալթ գօշուրմագտա իքէն, Ֆրէնք քիլիսէսի էօնիւնտէ պիր չօճուղը չինեիյիպ գալչըսընտան ֆէնա հալտէ մէճրուհ իթմիշլէր վէ էհալինին եըղըլտըղընը կէօրինճէ, հայվանլարը թէքրար մահմուզլայըպ Շիշլիյէ տօղրու ֆիրար էյլէմիշլէր տիր: Մէրգումլար՝ Թարաֆը զապթիյէտէն արանըլմագտա տըրլար.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Կազէթամըզըն Թապը էսնասընտա գատար բօլիթիգայա տաիր Թէլէկրաֆ վիւրուտ իթմէմիշ տիր.

Պիրի Տօգթ. Ա. . . էֆէնտինին վէ տիկէրի Մ. . . էֆէնտինին մախտումը օլարագ իքի Էրմէնի չօճուղը կէչէն բազար էրթէսի ագշամընտան պէրու զայպ ու նապէտիտ օլմուշլար տըր. Պու պապտա ալտըղըմըզ մալումաթ պէր վէճհը աթի տիր.

16-17 եաշընտա օլան պու չօճուգլար՝ Իսկիւտարտա Պէրպէրեան մէքթէպինէ վագ իտիլմիշ օլուպ, Տօգթօրըն օղլու՝ խաւամալըղըլ սէպէպիլէ մէքթէպտէն գօվուլմըշ, վէ Պէրպէրեան էֆէնտի Մ. . . էֆէնտինին օղլունու՝ մէրգում գօվուլան մէքթէպ արգատաշըյլա միւնասէպէթտարլըղընտան պուլունմամասընը շէտիտէն թէնպիհ էյլէմիշ իտի. Գօվուլան չօճուգլա արգատաշընըն ֆամիլեալարը Պօյաճըքէօյիւնէ խաշլըղա կիթմիշ օլտուգլարընտան, մէրգում գօվուլտըղտան սօնրա Պօյաճըքէօյինէ կիթմիշլինտէ, բէտէրինտէն 5 լիրա չալըպ, Թէվզիի միւքեաֆաթ բէսմինին իլը կիւնիւ եանի ճումա էրթէսի կիւնիւ Պէրպէրեան մէքթէպինէ ալարագ իթմիշ, վէ Մ. . . էֆէնտինին օղլունու քէնտիսիյլէ պէրապէր գաչմաղա գանտըրմըշ տըր.

Էրթէսի կիւնիւ Մ. . . էֆէնտի՝ օղլունըն չէրէքֆինի կէօրմէք իչին տիյէ ֆամիլեասըյլա պէրապէր Թէվզիի միւքեաֆաթ բէսմինէ կիթմիշ իսէ տէ, օղլունըն տիկէր եաշլըքեար իլէ պէրապէր մէքթէպտէն գաչտըղը քէնտիսինէ խապէր վէրիլմիշ, մէճլիսէն Պօյաճըքէօյինէ աղտէթ մէճպուր օլմըշ տըր.

Մէրգումըն չօճուգլարը կէլինճէ, պունլար Իզմիտ Թրէնինէ բաքիպ օրատօչլար իսէ տէ, չէհրը մէզքիւրէ վարմըշ օլմանա, բօլիս մէրգումանը պիթթէհգիգ բաշար էրթէսի կիւնիւ Պօյաճըքէօյինէ կէթիրմիշ տիր. Էպէվէյնլէրի միւթէհէյյիրէն, գալպիւլէրէ պօլ պախշիշ վէրմիշլէր տիր.

Լագին իքի ֆամիլեանըն տա սէվինճի չօգ սիւրմէմիշ տիր. Տօգթօրըն օղլու՝ բէտէրինին սաաթընը չալարագ Պօյաճըքէօյինտէն գաչմըշ, էպէվէյնէրի՝ պու սօն ֆիրարը խապէր ալընճա իճրայ Թահարրիյաթա պաշլամըշլար իսէ տէ, հէնուզ պիր նէթիճէ հասըլ օլմամըշ տըր. Ֆիրարիլէրին Սիրքէճի իսքէլէսինէ կիթտիքլէրի վէ համթա անլէրտէն պիրի Գալաթատա կէօրէն օլտըղը խապէր ալընմըշ իսէ տէ, պու խաբարլարըն Նէ Թարաֆա կիթտիքլէրինէ տաիր հէնուզ պիր մալումաթ սահիհէ ալընամամըշ տըր.

(Ֆ-ը)

Տիւնքի Սըր-ը-Ծ-ը[illegible]ա օգունմըշ տըր.

«Իքի Էրմէնի գատընընըն Իսլամիյէթի գապուլ իթթիքլէրի վէ պունլարտան Մարիամ Նամընտա օլանըն Ջէօհրա հանըմ նամը իլէ Թէսմիյէ օլընտըղընը տիւն եազմըշ իտիք.

«Մագրիպէյ մուխպիրիմիզտէն պու կիւն Թարաֆըմըզա եազըլտըղընա կէօրէ, Մարիամ՝ գարիյէի մէզքիւրէ սաքինլէրինտէն օլուպ, պիր Ինկիլիզ սիկօրթա գումբանեասը Թահսիլտարլըղընը գըլըր տըր. Մէզքիւրէ՝ պունտան Թագրիպէն իքի իւչ հաֆթա էվվէլ բէք զիյատէ ալագա իթտիքի կէնճ պիր Օսմանը զապիթի Թարաֆընտան գաչըրըլմըշ տըր: Մարիամ՝ պիր սէնէտէն պէրու պիր Էրմէնիյէ նիշանլը օլտըղը հալտէ, մէրգումը խիզմ իւսթիւ պըրագըպ քէնտի Էնթիպասըյրըտէսիլէ օլան սէվկիւլիւսիւ իլէ ֆիրար իթմիշ տիր.

«Մարիամ Ջէօհրա՝ Իսկիւտարտա Ամէրիգալըլարըն հօմ մէքթէպի չակիրտանընտան օլուպ, Ինկիլիզ, Ալէման վէ Ֆրանսըզ լիսանլարընը բէք կիւզէլ պիլիր վէ բիյանօ իւզէրինէ քէմալը մէհարէթլէ նազմէլէր թէղաննի իտէր իմիշ.

«Անասընըն պապասընըն վէ բաբազլարընըն Նասիհաթլարը՝ մէզպուրէնին ինատընը էնէլէմէմիշ տիր: Էրմէնի Բաթրիգխանէսինտէն մէզպուրէյի նիյէթինտէն չէվիրմէք իչին խիւրէքլէր բարալայըշը հալլէր վուգու պուլմըշ տըր. անասընըն պապասընըն նէ բէճա վէ նէ տէ կէօզ եաշլարը՝ մէզպուրէյի ասլա թէէսիր իթմէմիշ տիր.

«Մուխպիրիմիզին իլավէթէն պէյանընա կէօրէ, իքի այ զարֆընտա մէզպուրէ իլէ մաէն Մագրիպէօյիւնտէն իքի Էրմէնի գըզը գաչըրըլմըշ տըր.»

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մաէլմէմնունիյէ իշիթտիկիմիզ կէօրէ, Իսկիւտարտա Եէնի մահալլէտէ վագը Ճեմարան մէքթէպինին սօն իքմալը Թահսիլ իտէն (չըքմալըգ) չակիրտանընտան պազըլարը՝ մահալը մէզքիւրտէ պիր գրամաթիգանէ (ընթէրցարան) քիւշատ իթմէկէ թէշէպպիւս իթմիշ օլտուգլարընտան, պու թէշէպպիւսին էհալիի մահալլէյէ վէ պախուսուս մէքթէպը մէզքիւրըն գատիմ չակիրտանը Թարաֆընտան նաիլը թէսվիգաթ օլմասը արզու օլընուր.

Իսքէնտէրիյէտէքի Արժ. Տ. Ղեւոնդ գահանանըն՝ մաթպաաճըլըգ ֆէննինէ վուգուֆը Թամմը օլտուղընտան, եաղընտա Իսքէնտէրիյէ քիլիսէսի իթթիխալինտէ մունթազամ պիր մաթպաա միւէսսէս թէսիս իտէճէկի խապէր ալընմըշ տըր.

Տէլէք Մանէնինտէն յուլիս 11 Թարիխլի ալտըղըմըզ խուսուսի պիր մէքթուպտա, Էնգարէ Աղավնօրդ Տէղապահ Բագրատունի Տ. Կարապէտ վարտապէտին պիր Թագըմ սուրի աճվալ վէ աթվարը նահէմմարէսի նագլ ու Թարիֆ օլունուպ, էզճիւմլէ էհալիյէ մուճիպը նէֆրէթ օլաճագ վէ սըֆաթը րուհանիյէսինէ ասլա եագըշմայաճագ աչէնի պիչիմից միւամէլէլէրտէ պուլընտըղը, վէ քէնտիսինտէն եէրլիքէ մէմնուն օլան րուհանիլէրի հագարէթ, իֆթիրա վէ իթթալէ լիսան իթթիքի վէ քէնտի մատտէսինտէ պուլունան րէնճպէրլէրին տախի իգաճ ու Թազյիգ գըլըղըղը իչ ու պէյան իտիլմիշ օլուպ, էկէր չու հալլէր սահիհ իսէ, իճրայի իգթիզալը իչին Բաթրիգխանէնին նազարը տըգգաթընը աճըլանէ տավէթ իտէրիզ.

Պէշիքթաշ Մաքրուհեան գըզ վէ էրքէք մէքթէպինին Թէվզիի միւքեաֆաթ բէսմի՝ յուլիսին 19ընճը կէլէճէք բազար կիւնիւ սաաթ 6 պուչուգտա մահալը մէզքիւր ֆիլիսէսինտէ իճրա օլընաճաղը՝ Հոգաբարձութիւն թարաֆընտան իլան օլունուր.

Միւթէվէֆֆա Սարգ Խսեան Սուքիաս էֆէնտին զէվճէսի վէ պանքէր Հաճեան Անտոն էֆէնտինին գայըն վալիտէսի Պապաեան խանէտանընտա մէնսուպէ Տիկին Մարիամ Սարգիսեան՝ 45 եաշընտա օլտըղը հալտէ Օրթաքէօյտէքի խանէսինտէ վէֆաթ իտէրէք բազար էրթէսի կիւնիւ ճէնազէ ալայը մունթազամ սուրէթտէ իճրա օլընմըշ, վէ ալայըն Պուլկար Էկզարգխանէսի էօնիւնտէն կէչմէ միւրուրընտա, Էկզարգ էֆէնտի հազրէթլէրի տիկէր պազը րէհպանլըն իլէ Էկզարգխանէ գաբուսընա չըգըբ ճէնազէնին իւզէրինէ Աւետարան վէ տուալար օգումըշ տըր.

Պաթէնըո ալայ էօլնա տէվամ իտուպ, ճէնազէ՝ Ս. Աստուածածին քիլիսէսինէ կէօթիւրիւլմիշ, վէ օրատա Լուսինեան Գեր. Տ. Խորէն Սրբազան՝ սուղմանշրի պիր մէրսիյէ (դամբանական) օգույուպ, միւթէվէֆֆիյէնին խասայիլը մէմտուհէսինի զիքր ու Թատատ էյլէմիշ տիր.

Ճէնազէ պատէհու Գուրուչէշմէյէ նագլ իլէ օրատաքի գապրիսթանտա Պապաեան խանէտանընա մախսուս մագպէրէտէ տէֆն իտիլմիշ տիր.

Իշպու քէտէրտէ վէ զայը աղըմտէն տօլայը պիրէճիւ Սարգիսեան, Հաճեան վէ Պապաեան խանէտանլարընա ճէնապը Հագգըն Թէսէլլիի սամէտանիսինի թէմէննի իտէրիզ.

ՍՕՆ ԲՕՍԹԱ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Բէշլթաշա Նէշր օլընան Նօվօ Ժօրնալ դը Բէր կազէթասընըն պիր մուհապիրի՝ Պուլկար հէյէթը մէպուսէսինին Բէշլթա տէմիր եօլ սթասիօնընտան էնաճ միւրուրընտա, հէյէթը մէզքիւրէ աղասընտան Մ. Սթօյանօֆ իլէ պիր միւլագաթ իճրա իթմիշ օլմաղլա, իշպու միւլագաթտա Մ. Սթօյանօֆ պէր վէճհը աթի պէյանը էֆքեար իթմիշ տիր.

«Պիզ պիւսպիւթիւն եանըլըրըզ. Բրէնս Ֆէրտինանտըն ինթիխապընտան ադուէմ ճարի օլան աճվալէ նազարէն, վէ բրէնսը միւշարէիլէյհին նամզէտլիկի հագգընտա օրթատա հէնուզ եալընըզ միւզաքէրաթ մէվճուտ օլտըղը պէմամ միւշարէիլէյհին պիզէ իրսալ իթտիկի Թէէմինաթա նազարէն, պու բրէնսին պիլա իճթիյաթ վէ պիլա չէրաիթ ինթիխապը գապուլ իտէճէկինի մէմուլ իթմէկէ հագգըմըզ վար իտի. Հալ պու քի չիմտի ինթիխապը մէզքիւրը պաղը չէրաիթէ գապուլ իտէճէկինի քէմալը հայրէթ ու խոթիրղապլա քէնտի աղզընտան իչիթտիկ. բրէնսը միւշարէիլէյհ իլէ հիւքիւմէթը նիյապէթ արասընտա ալըրըլա իճրա օլընան միւզաքէրաթ էսնասընտա իսէ չէրաիթը մէզքիւրէտէն ասլա պահս օլընմամըշ տըր. Պու Թէպէտտիւլին մագսատընը քէշֆ իթմէք իչիւն բէք օ գատար գուրնազ տէյիլիզ, լաքին պիզիմ պիլտիկիմիզ չու տըր քի, բրէնսը միւշարէիլէյհ օ մագսատէ տէսթրէս օլամայաճագ տըր. Պուլկարիսթան՝ պունճա պէտապախթ թէճրիւպէլէրտէն սօնրա չիմտի արթըգ նէ եարաճաղընը պիլէճէք տիր.»

Պու սէօզլէրէ նէ տիմէք իսթէտիկի սիւվալ օլընտըղտա, Մ. Սթօյանօֆ՝ գաչամադ պիր ճէվապ վէրմիշ իսէ տէ, քէնտիսինին ճիւմհուրիյէթ թարաֆտարը օլտըղընը վէ քէնտի էֆքեարընճա Պուլկարիսթանտա իճրասը միւմքին օլան ուսուլը հիւքիւմէթ եալընըզ ճիւմհուրիյէթ օլտըղընը անլաթմըշ տըր. Վագըա էկէր բրէնս Ֆէրտինանտ՝ Սօպրանիէ մէճլիսինին քէնտիյէ հէվալէ վէ թէվտի էյլէտիկի մէմուրիյէթի իխաճէ գապուլ իթմիշ օլսա իտի, Մ. Սթօյանօֆ՝ քէնտի մէյլիյաթը չախսիյէսինի սուսթըրաճագ վէ բրէնսէ չէտիտ պիր թարաֆտար օլաճագ մըշ. Լաքին իշ պէօյլէ օլմայըպ, նէ օլաճաղընը տա սէօյլէմէք միւշքիլ տիր. Մ. Սթօյանօֆ նիհայէթ տէմիշ քի, «ճիւմհուրիյէթ ուսուլինին Պուլկարիսթանտա բէք չօգ թարաֆտարը օլտըղընտան, բրէնս Ֆէրտինանտըն պէտտի իւզէրինէ պունլարըն իչ կէօրմէյէ թէչէպպիւս իտէճէքլէրի չիւպհէտէն վարեսթէ տիր.»

Մաճառ կազէթասընըն մուհապիրի՝ բրէնս Ֆէրտինանտըն Պուլկարիսթան թախթընը գաթիյէն բէտտո իթմէտիկինի Մ. Սթօյանօֆա սէրտ ու իթեամ իտէճէ, մումաիլէյհ՝ ճէվապընտա, «օնըն կիպի պիր չէյ տիր, վէ միւշարէիլէյհին՝ Պուլկարիսթանա ասլա կէլմէյէճէկինէ հէբիմիզ գանի օլմուշըզ տըր. Բրէնսին՝ Մ. Թօնչէֆէ խիթապ իթտիկի եւ սէօզլէրտէն պու պապտէ գանաաթ հասըլ իթմիշիզ տիր» տէմիշ տիր.

Մ. Սթօյանօֆ՝ բրէնս Ֆէրտինանտըն պիննէֆս չախսը հագգընտա տա չու վէճհլէ պէյանը էֆքեար իթմիշ տիր. «Պու կէնճ բրէնս՝ հէր նէ գատար պիզէ թարիֆ օլունան թասվիրէ մութապըգ կէօրիւնմէտի իսէ տէ, պիզէ էպէյիճէ հիւսնիւ թէէսիրի մուճիպ օլմուշ տըր. Լաքին պիզ բրէնս Ալէքսանտր տը Պաթթէնպէրկի կէօրմիւշ օլուպ, օնա հայրան օլմուշ իտիք. միւճտուտա վէ կէօսթէրիշէճէ գուսուրսըզ պիր բրէնս իտի.»

Պունըն իւզէրինէ Մաճառ մուհապիրի՝ աշքէրի մուրախխասլարտան պիւնպաշը Վինարօֆա թէվճիհը խիթապ իտէրէք, բրէնս Ֆէրտինանտ հագգընտա էֆքեարը նէ օլտըղընը սիւվալ իթտիքտէ, մումաիլէյհ Պուլկար զապիթի՝ ճէվապ օլարագ ճէպինտէն պիր ալթուն Թիւթիւն գութուսը չըգարմըշ, վէ եալընըզ «Պուլկար Թիւթիւնինի չիւպհէսիզ սէվէրսինիզ, չու սիկարալարտան պույուրընըզ» տիմէքլէ իքթիֆա իթմիշ տիր. Մէզքիւր գութունըն գարաղը իւզէրինտէ բրէնս տը Պաթթէնպէրկին թասվիրի պուլունուպ, բրէնսը միւշարէիլէյհ՝ պու գութույը Սլիվնիցա մուհարէպէսի մէյտանընտա մումաիլէյհ զապիթէ հէտիյէ իթմիշ տիր.

Պուլկար հէյէթը մէպուսէսինին Իսլամ աղասը Մէճէմմէտ էֆ. բէք մուստէրահ պիր սուրէթտէ պէյանը էֆքեար իթմիշ տիր. Նէթիճէի սէյահաթը հագգընտա նէ էֆքեարտա պուլունտուղը խաթըրֆաար օլունտուղտա, էֆ. ի մումաիլէյհ՝ ճէվապընտա «չօգ կիւզէլ չէյլէր կէօրտիւք, չօգ պէօյիւք մէմլէքէթլէրտէն վէ նէֆիս չէհիրլէրտէն կէչտիք. լաքին պու չէյ պէնի իննամըրամազ քի, կէնճ բրէնս Պուլկարիսթանա կէլէճէք տիր.» տէմիշ տիր.

**

Վիէննատան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, բրէնս Ֆէրտինանտ տը Գօպուրկըն Պուլկարիսթան թախթընա գուուտ իթմէք իչիւն ասլա Սօֆիայա կիթմէյէճէկի զանն ու գըյաս օլընալըրտան պէրու, Պուլկարիսթանտա աղըր հասխէլէր զուհուրի մէմուլ տըր. Ֆըրգալար՝ չիմտի տահա զիյատէ իսթիխլաֆը էֆքեարտա տըրլար. պազըլարը՝ Պուլկարիսթանըն գըւ լիյէթէ իֆրազը չարթըյլա Ռուսիայա իթաաթ օլընմասընը թալէպ իթտիքլէրի հալտէ, պազըլարը տախի՝ Պուլկարիսթան իլէ Շարգի Ռումէլիտէ իլյանը իսթիգլալիյէթ իթմէք վէ բրէնս Ալէքսանտր տը Պաթթէնպէրկի չաղըրմագ նիյէթինտէ պուլունըյօրլար, կիրա պունլարըն էֆքեարընճա, բրէնսը միւշարէիլէյհ՝ պու աճվալը Սօֆիայա ավտէթ իթմէյէ թէրէտտիւտ իթմէյէճէկ տիր.

Տիկէր թարաֆտան Պէրլինին Բօր կազէթասընտա միւնտէրիճ պիր թէլէկրաֆ իսէ՝ չիմտի Պուլկար հէյէթը նիյապէթ աղալարընըն Պուլկարիսթան թախթընը տիւգ տ՚Ալանսօնա թէքլիֆ իթմէք նիյէթինտէ պուլունտուգլարընը խապէր վէրմէքտէ տիր.

Հալ պու քի, Վիէննատան Տէյլի Նիւզ չէքիլէն տիկէր պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, բրէնս Ֆէրտինանտ՝ Պուլկարիսթան թախթընտան վազ կէչմիշ օլուպ, խանէտանը՝ տէվլէթի մուվաֆագաթընը ճէլպ ու թէհսիլ իթմէք իչիւն քէմալը կէրմի իլէ սայ իտիյօր իմիշ.

Բէզգա ալընան մալիւմաթա կէօրէ, Պուլկարիսթան բրէնսլիկին իթթիհատը հագգընտա պիր իթիլաֆ հասըլ իչիւն Ֆրանսա իլէ Ռուսիա նէզտինտէ իճրաի մուամէլաթ սէտունէ մէյանը պիր գաչ կիւնտէն պէրու Պապը Ալի իլէ Պէրլին, Վիէննա, Ռոմա վէ Լօնտրա Օսմանլը սէֆիրլէրի արասընտա թէլաթիի մուխապէրաթ օլունմագտա իմիշ.

**

Պուգրէշտէ նէշր օլընան Էնտէբէնտանս Ռումէն կազէթասընըն կէչէն սալը կիւնքի նիւսխասընտէ պէրվէճհը աթի օգունմըշ տըր.

«Պուլկարիսթանտան կէլէն խապէրլէր՝ էլան մուճիպը էնտիշէ տիրլէր. Էմարէթը մէզքիւրէտէ գարըշըգլըգլար վուգուա կէլտիկի խապէր վէրիլիյօր իսէ տէ, թէլէկրաֆլար սիւքիւթ իտիյօր. Տէվաիրը հիւքիւմէթիմիզտէ հալը հազըրտան գայիտ խօշնուտ տէյիլ տիրլէր. Ռումանիա հիւքիւմէթինին՝ Սօֆիատա պիր բօլիթիգա մէմուրը պուլընտուղը հալտէ էֆքեարը ումումիյէյի թէհէյյիճ իտէճէք չայիալարըն տէվէրան իթմէսինէ միւսաատէ իթմէսի վէ հագիգաթը հալի քէնտի կազէթալարընտա նէշր իթմէսի չայանը թէէսսիւֆ տիր. Պու կիւն հիւքիւմէթ մէհաֆիլինտէ, Սօպրանիէնին Մ. Սթամպուլօֆը Պուլկարիսթան ճիւմհուրիյէթի րիյասէթինէ ինթիխապ իթմէք իւզրէ օլտըղը րիվայէթ օլընմըշ տըր. Սօպրանիէնին՝ իշպու միւնասէպէթսիզլիկի տախի իճրա իտէպիլէճէյի տէրքեար տըր. Լաքին Պուլկարլարըն էօյլէ պիր հարէքէթտէ պուլընմագտան էվվէլ թէպտիլը ֆիքր իթմէլէրի մէմուլ տըր.»

**

Կէչէն սալը կիւնքի թարիխլէ Վիէննատան աթիտէքի թէլէկրաֆ քէշիտէ օլընմըշ տըր.

«Բրէնս տը Գօպուրկ՝ Պուլկարիսթան հիւքիւմէթիլէ մունասէպաթը միւթէվալիյէտէ պուլընմագտա պէրտէվամ տըր. Ճէրէյան իտէն միւզաքէրաթը տիբլօմաթիգըյէտէ միւշարէիլէյհին նամզէտլիկի նալը մուվաֆֆագիյէթ օլմագ իչիւն պէօյիւք նուֆուզ եւ իւրիւտիւլիյօր իմիշ. Բրէնս Ֆէրտինանտ՝ քէնտիսի տախի ինթիխապընտան նէշէթ իտէն վէ էվվէլճէ քէնտի թարաֆընտան քէշֆ ու ֆարզ օլընան միւշքիլաթը տէֆ իտէպիլէճէյինէ իւմիտ իտէյօր.»

ՍԸՐՊԻՍԹԱՆ

ԳՐԱԼ ՎԷ ԳՐԱԼԻՑԱՍԸ

Պէրլինտէն ալըֆը. յուլիս 21 թարիխլիյէ Էնտէբէնտանս Պէլճ կազէթասընա պէր վէճհը աթի եազըլմըշ տըր.

«Սըրպիսթան գրալը Միլան իլէ գրալիչա Նաթալի պէյնինտէ թէքմիլ պիր պօրըշըգլըգ հուսուլէ կէլտիկինի զանն իթմէք՝ բէք գիյասէ նիքայլիքէ օլաճագ տըր. Էյի մէնպալէրտէն ալընան մալիւմաթ՝ իշի պաշգա թարիֆ իթմէքտէ, վէ գրալ իլէ գրալիչա պէյնինտէ պօրըշըգլըգ հուսուլէ կէլտիկինէ տաիր զուհուրա կէլէն պիլճիւմլէ խապէրլէրին սըրֆ արաճիֆ օլտըղընը կէօսթէրմէքտէ տիր.

«Զէվճ ու զէվճէ սըրֆ պիր բէսմիյէթ իչիւն իթթիլաֆը էֆքեար հասըլ իթմիշլէր տիր. Լաքին պիր եէրտէ իգամէթ իթտիքլէրի հալտէ այրը այրը եաշայաճագլար տըր. Գրալ՝ գրալիչանըն մուվաֆագաթը իլէ խանէտանը գրալինին վէ Սըրպիսթանըն վըգայէի մինաֆիի իչիւն վէսաթէյէ մուճիպ օլաճագ չէյլէրի մէյտանա չըգարըմամայա, վէ ֆագաթ այրը եաշամայա գարար վէրմիշ տիր. Իշպու սուրէթլէ թէսվիյէ մուճիպ օլաճագ, զէվճ ու զէվճէ հէր իքիսի քէնտի հարէքէթլէրինտէ քամիլէն սէրպէսթ օլաճագլար տըր.

«Մուգավէլէնամէնին չէրաիթը էսասիյէսինտէն պիրի մուճիպինճէ, գրալիչանըն 11 եաշընտա օլան քէնտի մախտումընըն թէրպիյէսինէ պիզզաթ նէզարէթ իթմէյէ քամիլէն հագգը օլաճագ տըր. Կէնճ բրէնս՝ Պէլկրատտա Թալիմ ու թէրպիյէ իտիլմէյէճէք տիր.

«Գրալիչա՝ պիր գաչ այա գատար Ալէմանիայա կիտիպ վէլիահտը մախտումը իլէ պէրապէր պիր միւտտէթ օրատա, վէ պիր րիվայէթէ կէօրէ Շթութկարթ չէհրինտէ իգամէթ իտէճէք տիր. Կալիպա միւշարէիլէյհա գրալիչա՝ մախտումը իլէ պէրապէր պիր չօգ սէնէլէր Ալէմանիատա իգամէթ իթմէք նիյէթինտէ պուլունեօր իմիշ.

«Բէյիսը վիւզէլա Մ. Րիսթիչ՝ մուգավէլէնամէնին պու սօն ֆըգրասընը թասվիպ էյլէմիշ տիր.

«Գրալ Միլան տախի Ռուսիայա կիթմէմէսի վէ մախտումըյարընը օրատա թէրպիյէ իթմէմէսի չարթը իլէ գրալիչանըն արզուսընա լուտֆ մուվաֆագաթ կէօսթէրմիշ տիր.»

ԱՖՂԱՆԻՍԹԱՆ ՀՈՒՏՈՒՏԸ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Աֆղանիսթան հուտուտընըն թահտիտի վէ միւխթէլիֆուլմիլէ նօգթալարըն թէսվիյէսի զըմնընտա թանզիմ օլընան մուգավէլէնամէյէ Ռուսիա խարիճիյէ նէզարէթի տաիրէսինտէ Ինկիլիզ վէ Ռուս մուրախխասլարը թարաֆընտան վազը իմզա օլընտուղընտան, Ռուսիա տէվլէթի՝ Ճիհուն նէհրի ճիվարընտա քայըն Խօճա Սալիհ նօգթասընը Աֆղանիսթանա թէրք իթմէք խուսուսընտա ֆէտաքեարլըգ կէօսթէրմիշ, վէ Ինկիլթէրա տախի Բէնճտէհ ճիվարընտա վէ Միւրղապ նէհրի սէվահիլինտէ պաղը մահալլէրի Ռուսիանըն մաթլուպը վէճհ իլէ Թիւրքմէնլէրէ թէրք իթմիշ տիր.

Թանզիմ օլընան բրօթօգօլ մուճիպինճէ հուտուտ ալամէթլէրինին վազ էյլէմէք իւզրէ Հինտիսթանտան Աֆղանիսթանա պաղը Ինկիլիզ զապիթլէրի իզամ օլընաճագ տըր.

Ժուրնալ տը Սէն Բէթէրսպուրկըն պէյանընա կէօրէ, ագտ օլընան մուգավէլէնամէ մուճիպինճէ, Ամու-Տէրիա ճէհէթինտէ Ռուսիա հուտուտընըն սօն նօգթասը՝ Խօճա Սալիհտէն 20 վէրսթ գատար ուզագտա Պօզագա նամ մահալ օլուպ, Աֆղանիսթան վէ Պուխարա պէյնինտէքի հուտուտը գաթիյէն մուհաֆազա օլընմըշ տըր. Բէնճտէհ Թիւրքմէնլէրինին չօգտան պէրու մաթլուպը օլան Կիւչ վէ Միւրղապ նէհրլէրի արասընտաքի արազի Ռուսիայա թէրք օլընմըշ տըր. Արազիի մէզքիւրէ մէրա օլտըղընտան, Բէնճտէհ վատիսինտէ սաքին Թիւրքմէնլէրին մամուրիյէթինէ էլզէմ տիր.

Րիվայէթէ կէօրէ, Աֆղանիսթան էմիրի Ապտիւլ Րահման Խան՝ թահտիտը հուտուտ մէսէլէսինին պու սուրէթլէ հալլինտէն մէմնուն օլմամըշ, վէ Ռուսիայա խիլէն միւսաատէ վէ պախուսուս Կիւչ վէ Միւրղապ նէհրլէրի արասընտաքի արազինին թէրքի մատտէսինէ նազարը մուխասէմէ իլէ պագմագտա իմիշ.

Բէթէրսպուրկտան [illegible] եազըլըյօրլըն կէօրէ, Աֆղան հուտուտը հագգընտա Ռուսիա իլէ Ինկիլթէրա պէյնինտէ հուսուլէ կէլէն իթթիլաֆը էֆքեարա Ռուսիա մէհաֆիլը բօլիթիգիյէսինտէ բէք զիյատէ էհէմմիյէթ վէրիլմէքտէ, վէ պու սուրէթլէ թէսվիյէ՝ Էվրօբա բօլիթիգասընտա Ռուսիա իլէ Ինկիլթէրանըն եէքտիկէրինէ թէգարրուպ էյլէմէլէրինէ պիր պաշլանկըճ ատտ իտիլմէքտէ իմիշ.

ՄԸՍԸՐ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

ՎԷ

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱՆԸՆ ՄԱՎԻ ՔԻԹԱՊԸ

Սըր Հէնրի Տըրըմօնտ Ուօլֆըն մէմուրիյէթինէ տաիր Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի թարաֆընտան պու քէրրէ Բարլամէնթօյա իթա օլընան Մավի Քիթապտա նագլէն Մըսըր մուգավէլէնամէսի իլէ պիլլէրինի կէչէն սալը վէ չարչէնպէ կիւնքի նիւսխալէրիմիզտէ նէշր իթմիշ իտիք. Մէզքիւր մուգավէլէնամէյէ տաիր Մավի Քիթապտա միւնտէրիճ օլան էն սօն մուհապէրաթը տախի պէրվէճհը զիր նագլ իտէրիզ.

Վիէննատա Ինկիլթէրա սէֆիրի Սըր Ալֆրէտ Բէյճէթ թարաֆընտան Մարգի տը Սալիզպէրիյէ.

Վիէննա 26 մայիս 1887

Մայ լօրտ,

Մէսալիհը Մըսըրիյէյէ տաիր օլան մուգավէլէնամէնին թանզիմինտէն նաշի Աւուսթրիա խարիճիյէ նազըրը գօնթ Գալնօքի թարաֆընտան պանա իզհարը թէշէքքիւր օլընըպ, տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Ինկիլթէրա տէվլէթինին մունասէպաթը ղայէթլէ պիր հիւսնիւ սուրէթտէ քէսպը էքլէմիլիկնէ չիւպհէ օլընմատըղը տախի պէյան օլընտուղընը՝ զաթը ասիլանէլէրինէ իշար իլէ քէսպը ֆախր էյլէրիմ.

(Իմզա)

Ա. ՊԷՅՃԷԹ

Լօրտ Սալիզպէրի թարաֆընտան Սըր Հէնրի Տըրըմօնտ Ուօլֆա

Լօնտրա 30 մայիս 1887

Տէվլէթը Օսմանիյէ մուրախխասլարը իլէ պէրապէր իմզա իթտիկինիզ Մըսըր մուգավէլէնամէսինի էվրագը միւթէֆէրրիասը իլէ պէրապէր պու կիւն ախզ իթտիմ.

Սալթանաթը Սէնիյէ ճանիպինտէն Ինկիլթէրայա իպրազ պույուրուլան միւվէտտէթտէն տօլայը արզը թէշէքքիւր իլէ, Էվրօբայա տէրէճէի նիհայէտէ էլզէմ օլան տէվլէթը Օսմանիյէնին թէմամիի միւլքիյէսինի գավիյէն մուհաֆազա օլընաճաղը իթիգատընտա պուլընտուղըմը թէսմին իլէ չախսէն սիզէ պէյան իթմէյի պու թէլէկրաֆ սիզէ իշար էյլէտիմ.

(Իմզա)

ՍԱԼԻԶՊԷՐԻ

Լօրտ Սալիզպէրիտէն Ինկիլթէրանըն Վիէննա սէֆիրի Սըր Ալֆրէտ Բէյճէթէ.

Լօնտրա 1 յունիս 1887

Շէհրը սաբըգըն 26նճը թարիխլիյէ օլան թահրիրաթընըզը ախզ իլէ գրալիչա հազրէթլէրինէ արզ էյլէտիմ.

Մըսըրա տաիր օլան մուգավէլէնամէնին թանզիմի իւզէրինէ գօնթ Գալնօքինին թէպրիքաթը տօլայըսիյլէ մահզուզ օլտուղումը պէր մունասէպէ պէյան իտէսինիզ.

(Իմզա)

ՍԱԼԻԶՊԷՐԻ

Սըր Հ. Տըրըմօնտ Ուօլֆտան Լօրտ Սալիզպէրիյէ

Պէյօղլու 26 մայիս 1887

Մայ լօրտ,

Մուգավէլէնամէնին թանզիմի իւզէրինէ պիտայէթը մէմուրիյէթիմտէն պէրու ճէրէյան իտէն միւզաքէրաթըն միւմքին մէրթէպէ խուլասա վէճհ իլէ զաթը ասիլանէլէրինէ իշարը գէմանը կէլմիշ տիր.

---

(203)

ՍԱՐԸ ԻՆՃՈՒ

ՄԻՒԵԼԼԻՖԻ

ԺՕՐԺ ՕՀՆԷՅ

ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

Պու կիւրիւլթիւ կէօք կիւրիւլթիւսինէ պէնզէր իտի իսէ տէ, պէօյլէ եէր ալթընտա քիմ պիլիր գաչ մէթրօ էնմիշ օլտուղլարը հալտէ, կէօք կիւրիւլթիւսիւ գուլագլարընա գատար վասըլ օլապիլճէյի մէմուլ տէյիլ իտի.

Կիւրիւլթիւ պիր զէլզէլէտէն էվվէլ եէրին ալթընտան չըգան կիւրիւլթիյէ տախի պէնզէտիլիյօրտու, պիր արալըգ պէօյիւք սատէմէի վուգուանտան իլէ մաղարանըն ալթիւսթ օլաճաղը վէ օ հալտէ լաղըմ բաթլամագ Թէհլիքէսինտէն տահա պէօյիւք պիր Թէհլիքէտէ գալաճագլարը վարիտը խաթըր օլմաղլա, տահա զիյատէ գօրգուտըլար. անճագ կիւրիւլթիւ էքսիլճէ պիր վագըթտան պէրու արթըգ արասը քէսիլմէքսիզին տէվամ էյլէմէքտէ պուլունտուղու հալտէ, հէնուզ հարէքէթը արզ վուգուա կէլմէտիկինտէն, պու միւթալաալարընը տախի էսասըզ օլտուղը մուհագգագ իտի.

Թէքրար եօլա րէվան օլտուլար. պիր իքի սաաթ տահա եօլ կիթթիլէր. կիւրիւլթիւ քէսիլմէք չէօյլէ տուրսուն, պիր գաթ տահա արթմագտա իտի. Նիհայէթ պունըն տա նէ օլտուղընը Եամսօ պուլտը. գօրգուսընտան պիւթիւն աղզը թիթրէմէքտէ օլտուղու հալտէ.

—Ամա՛ն էֆէնտիլէրիմ, պու կիւրիւլթիւ սու կիւրիւլթիւսիւ տիր—տէտի.

Հանրի.—Հագըգաթ մաղարայը պիր թարաֆտան սու պասմըշա պէնզէյօր—տէյու իլավէ էյլէտի.

Բաուլ.—Վագըա էօյլէ—տէյէրէք Թաստիգ իթտի.

Եամսօ.—Պիզիմ կէչմիշ օլտուղումըզ եէրլին էօնիւնիւ Թըգայարագ մաղարանըն իչինէ սալըվէրմիշ օլտուգլարընա հիչ չիւպհէ եօգ տըր. գաթէն սէյլին մէճրասը բէք տար օլտուղընտան, պէշ օն քիշի, պէշէր օնար գազմա վուրսալար եօլունը թէպտիլ իթմէք միւմքին տիր.

Վագըա Եամսօ բէք տօղրու սէօյլէյօր իտի. հէլէ աթէշ ալմասընը մէն իթմիշ օլտուգլարը լաղըմ, մութլագա մաղարանըն աղզընա կիտէն եօլու Թըգատըգտան սօնրա, իչինի սու իլէ տօլտուրմագ մագսատըյլա օրայա գօնուլմըշ օլտուղընը տախի տուշիւնիւնճէ, արթըգ Թէհլիքէնին աստըլ պէօյիւքլիւ հանկը ճիհէթտէ օլտուղընը ճիւմլէսի կէօրիւպ անլատըլար.

Էօնլէրինտէ տահա նէ գատար եօլ օլտուղընը պիլսէլէր, օլանճա սիւրաթլէրիյլէ գաչըպ գուրթուլապիլմէք միւմքին օլուպ օլմատըղընը տախի հիսապ իտէպիլիրլէր իտի.

Հալ պու քի օ մէսաֆէյի պիլմէտիքլէրի հալտէ, սույըն կիւրիւլթիւսիւ կիթտիքճէ արթմասընա նազարէն, սույըն մըգտարը չօգ օլտուղընը վէ տէհչէթլի պիր սիւրաթ իլէ քէնտիլէրինէ եագլաշմագտա պուլունտուղընը բէք ալէա հիսս իտէյօրլար իտի.

Ամա՛ն եա Րապպ, նէ՞ տէհչէթլի էօլիւմ. սու կէլիպ մաղարայը տօլտուրաճագ. պունլար Թաշլի գօլայ գօլայ էօլիւմէ րիզա կէօսթէրմէյէճէքլէրինտէն, սույըն Թավանա տօղրու եիւքսէլմէսինէ իթթիպա իլէ, օնլար տախի եիւքսէլմէկէ չալըշաճագլար. Թըրնագլարըյլա Թաշլարա Թըրմանաճագլար իսէ տէ, սու եիւքսէլէ եիւքսէլէ արթըգ պունլար իչիւն սըղընաճագ եէր տախի գալմայարագ, պու հալտէ էվվէլ պօղուլանլարա սօնրայա գալանլար ղըպթէ իտէրէք, ճիւմլէսի պիրպիրինի կէօրէ կէօրէ պօղուլըպ կիտէճէքլէր.

Իշթէ չու ազիմ պէլա ճիւմլէսինին կէօզիւնտէ քէմալը տէհչէթլէ տէհչէթֆէրմա օլընճա, հէբսինին պիրտէն նէֆէսլէրի Թըգանտը. իչլէրինտէ էն զիյատէ ճէսարէթ կէօսթէրէն եինէ Բաուլ օլուպ.

—Եօլա րէվան օլալըմ, եօլա. պու տէֆա Թէհլիքէնին էն պէօյիւյի էօնտէ տիր. զիրա լաղըմ աթէշ վէրէնլէր մութլագա էօնտէ օլաճագլար տըր. պինաէն ալէյհ, գըլաղուզըմըզ Պրիէնէ հէվալէ իտէլըմ—տէտի.

Պրիէն էօնէ տիւշիւնճէ, Բաուլ արգատաշլարընա.

—Պէնի տինլէյինիզ, իտէճէյիմ Թէքլիֆէ սազըն իթիրազտա պուլունմայընըզ, Պրիէնի մախսուս սալըվէրտիմ քի իթիրազ իթմէսին տէյու. պուրատան ճիւմլէնիզէ ուղուրլար օլսուն, պէն չու ճէպխանէ իլէ գալաճաղըմ. պու ճէպխանէյէ աթէշ վէրիպ, բէլքի իտէճէյի եըգըլմըշլար իլէ չու սէյլը պէլանըն էօնիւնիւ Թըգայաճաղըմ. սուլար Թա սօնրայա կէլինճէյէ գատար աթէշ վէրմէյէճէյիմ. օ զէման գատար տա սիզ պէլքի պէլատան գուրթուլաճագ գատար մէսաֆէ գաթ իտէպիլիրսինիզ—տէտի.

Արգատաշլարըն ճիւմլէսի պիրտէն Բաուլըն պու սէօզլէրինի ըսկաթ իտէրէք, եա ճիւմլէսի պիրլիքտէ հէլաք վէ եախօտ ճիւմլէսի պիրլիքտէ խէլաս օլմալարընը գաթիյէն տէրմէյան էյլէտիլէր իսէ տէ, Բաուլըն պու Թէքլիֆի ատէթա վասիյէթնամէսինի եազար պիր ատամըն Թէքլիֆի օլմագ իւզրէ մուգատտէմէսի օլտուղընտան, ասլա իթիրազ իտիլմէմէսինի էմր իթտի.

—Սիզ քէնտինիզ գաչըպ տա ճանընըզը գուրթարմայօրսընըզ եա. օն քիշի հէլաք օլաճաղընա եալընըզ պիրիսի գուրթուլսուն տէյօրըմ. օլանճա պէլալար հէպ պէնիմ իչիւն օլտուղը ճիհէթլէ, օ ֆէտաքեարլըգ տախի եալընըզ պանա աիտ տիր. Էկէր Թէքլիֆիմի գապուլ իթմէյէճէք օլուր իսէնիզ, հէբինիզ հէլաք օլտուղը զաման, րուհըմ հուզուրը Բաուլէ Ալէմիննէ ճիւմլէնիզտէն միւթէէսսիր օլաճագ տըր.

Նէ գատար չալըշտըլար իսէ տէ, Բաուլը գանտըրմագ գապիլ օլամատը. գօճա գահրաման ճիւմլէսիյլէ էօբիւշիւպ վէտա էյլէտի. Հէլէ սէվկիլիսի զէվճէսիյլէ իթթիլի վէտա ճիւմլէսինին ճիկէրլէրինի բարալայըպ, հէօնքիւր հէօնքիւր աղլաթթը. Վագըթ դայըպ իթմէկէ ասլա իմքեան օլմատըղընտան, Փիթթիյի իլէ պէրապէր լաղըմը Բաուլա պըրագարագ վէ էլինէ պիր տէ մէշալէ վէրէրէք, ճիւմլէսի եօլլարընա րէվան օլտուլար. Բաուլ՝ Պրիէնէ խապէր վէրիլմէմէսինի թէքրար րիճա էյլէտի. Արգատաշլար կիթտիլէր. Բաուլ եալընըզ գալտը. Արգատաշլարըն այագ բաթըրտըլարը տախի գայիպ օլտուգտան սօնրա, Բաուլ սուլարըն կիւրիւլթիւսինի տահա կիւզէլ իշիթմէկէ պաշլատը. խօրուլ խօրուլ մաղարա իչինի իսթիլա էյլէյէն սուլար, տէրունի մաղարատա օլան հավայը էօնէ սիւրէրէք, պինաէն ալէյհ օ թարաֆտան տօղրու ատէթա չիտտէթլինճէ պիր րիւզկեար կէլմէքտէ վէ Բաուլ պու սուրէթլէ էօնէ սիւրիւլէն հավանըն մըգտարընտան սույըն տախի մըգտարընը միւվազէնէ էյլէմէքտէ իտի.

(Տէվամը)

Իշպու Թահրիրաթըա մուգավէլէնամէնին շէրայիթը միւհիմմէսինի վէ պունլարըն միւսթէնիտ ալէյհի օլան էսասը վէ նէթայիճը մէմուլէսինի իյզահա իպթիտար իտէրիմ։

Պիր խայլը աճվալ՝ էվվէլճէ մէմուլ օլան միւտտէթտէն զիյատէ վազիֆէմին իմթիտատընա սէպէպ օլմուշ տըր. Էսպապը թէէխխուրըն պիրի տախի Ինկիլթէրատա գապինէթօնըն 3 տէֆա թէպէտտիւլը վէ 4 խարիճիյէ նազըրը իլէ մուխապէրէյէ մէճպուրիյէթիմ օլմուշ տըր. Հագիգաթը հալտէ խալընըզ կէչէն յունվարըն 15ինտէ Պապը Ալիյէ թէպլիղաթը գաթիյէտէ պուլընմագ իւզրէ թալիմաթ խահիշ մէճզունիյէթ ալտըմ։

Միւզաքէրաթ իչին 4 մահ կիւզէրան էյլէմիշ իսէ տէ, մուգավէլէնամէ իլէ զէյլլէրինին՝ իտարէի Մըսըրիյէյի թաալիլ իլէ պէրապէր Խտիվիյէթը Մըսըրիյէնին տիւվէլը ճէճէպիյէ իլէ միւնասէպաթը պօլիթիգիյէսինի թէպտիլ իթտիկի զայըը միւնքէր տիր։

Պէօյլէ պիր միւհիմմ իշ՝ աճէլէ թէսվիյէ օլունամազ իտի։

Պիր խայլը Նօգթա ալարտա վիւքէլայի սալթանաթը Սէնիյէ՝ քէնտիլէրինէ արզ օլունան մէվատտըն ճիհէթը պօլիթիգիյէսինտէն պաշգա մէմալիքը Օսմանիյէտէ էֆքեարը ումումիյէնին էսասը օլան հըսսիյաթը Իսլամիյէյի տախի բիհնազարը իթթինայա ալմալարը լազըմ կէլէն իտի։

Պազը կէօնա խիլաֆկիրանէ նուֆուզ ճարի օլտըղընտան, Պապը Ալի՝ իշին էթրաֆը իլէ թաամիգ ու թէտգիգինէ լիւզում կէօրմիւշ, վէ պինաէալէյհ միւզաքէրաթըն թէրագգըսընա պազը մանիալար տախի հայլոլէթ իթմիշ օլմազա, պիլա մուճիպ թէէխխուր վուգու պուլմատըղը էֆքեարըն տայըմ։ Զաթը ասիլանէլէրինտէն ալտըղըմ իլք թալիմաթ՝ 7 օգոստոս 1885 թարիխլիյէ օլուպ, իշպու Թահրիրաթըա մէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ Տէրսաատէթէ ազիմէթիմ էմր օլունմուշ իտի։

Զաթը ասիլանէլէրի՝ Մըսըրտագի իղթիշաշաթը ազիմէյէ նիհայէթ վէրմէք արզուն գավիսինտէ պուլընտըղընտան, պու պապտէ ճէրէյան իտէն միւզաքէրաթըն պիր մուվաֆֆագ մախսուս նէթիճէ մէրբէթ քէնտիլէրի հալտէ, սաիր մէսաիլը պօլիթիգիյէտէն միւթթէհամ թութուլմասընը միւրատ էյլէմիշ իտինիզ։

Իսթիտալարը Մըսըրը մէտելէսի՝ պիր խայլը հիւսնիէթի մուճիպ օլմուշ իտի։

Ինկիլիզ ասքէրինին Մըսըրա տուխուլը վէ Հասան Ֆէհմի բաշա հազրէթլէրինին Լօնտրայա մէմուրիյէթի պիրլիկտէ պիր սուրէթը թէսվիյէնին հուսուլը կէլէմէտէսի սէպէպիյէ, էֆքեարը Օսմանիյէտէ տէվլէթը Օսմանիյէնին միւթթէֆիգը գատիմի օլան Ինկիլթէրա հագգընտա սուի զաննը ճէրէյան էյլէմիշ իտի։

Ֆրանսատա տախի Մըսըրտագի միւրագէպէի (գօնթրօլ) միւլղիթէրէքէնին իլղասընտան վէ Սիւվէյիշ գանալընըն աճվալը պօլիթիգիյէսինէ տաիր պիր չարիթըն մէմնուտ պուլընմամասընտան, վէ Մըսըրտա չըգան Պօֆօր Էժիբ... կազէթէսը հաթիէսինտէն տօլայը էֆքեարը ումումիյէտէ պազը մէրթէպէ զալէյան էմարէլէրի կէօրիւնմիւշ վէ Ինկիլթէրա տէվլէթի պիր չօգ սէպէպլէրտէն նաշի միւսավէնէթը մաթլուպէյի պուլամատըղընտան, ագտ օլունան գօնֆէրանս՝ մուվաֆֆագիյէթ իլէ խիթամպէզիր օլամամըշ իտի. Սուտան ճիհէթինտէն հէնուզ Մըսըրա թէհտիտաթ օլունուպ, Ինկիլթէրա՝ ասքէրճէ վէ ումուրը մալիյէճէ պիր խայլը ֆէտաքեարլըգ իխթիյարընա մէճպուր օլմասը իլէ պէօյլէ նազիք վէ մուխաթարալը պիր հալէ միւմքին մէրթէպէ սէրիանիհայէթ վէրիլմէսի արզու օլունմըշ իտի։

Պինապէրին զաթը ասիլանէլէրի՝ էվվէլ պէ էվվէլ Մըսըրըն մէթպուը մէշրուը օլան սալթանաթը Սէնիյէյէ միւրաճաաթը թէնսիպ ու թէրճիհ էյլէմիշ իտինիզ տիր։

Էֆքեարը ասիլանէլէրի՝ պալատէ մուհարրէր թալիմաթը աճիզանէմին աթիւլ պէյան ֆըգրալարընտա իյզահ օլունմուշ տըր.

«Ինկիլթէրա տէվլէթի՝ աճտամէլէր վէ հուզուգը տիւվէլ իղթիզասընճա, մէրի իւլ իճրա օլան սաիր մուգավէլաթ իլէ միւսաատ օլտըղը վէճհ իլէ սալթանաթը Սէնիյէնին Մըսըրտագի հուգուգը մուգատտէսէսինի թէմամի իլէ միւթէրիֆ օլուպ, էքսէր էհլը Իսլամ իւզէրինէ նուֆուզընըն Մըսըրտագի հուգուգը մէշրուասընըն թամըրմասը իլէ քեսպը գուվվէթ իտէճէյի իթթիգատընտա տըր. Տիքէր թարաֆտան Ինկիլթէրա տէվլէթի՝ խագըն պիր զէմանտա միւլահազաթըա պիր գարըշըգ իլէ գըթայի մէզքիւրէտէ բաճնէտար օլան Խտիվը վէ հիւքիւմէթի իտարէնին իատէսինէ մուավէնէթը մաասիյէտէ պուլունմագ վազիֆէսիյէ միւքէլլէֆ օլտըղընը զանն իտէր. Սալթանաթը Սէնիյէնին պու պապտէ մուավէնէթը ալիյէսինին՝ էքսէր էհլը Իսլամ հիւսնիւ թէէսիրը էյլէյէրէք, ագվամը սաիրէնին հէտը գուլլըրընա տուշմէք ֆէնալըգըընը իզալէ իտէճէյի ումիտ օլընըր իտի։

«Պիր տէ սալթանաթը Սէնիյէնին՝ թաճիլը Թաթպիգինէ պուլընան էճնէպը մուխթէլիֆէյէ նազարէն իատէի ինթիզամ վէ մուհաֆազայի ասայիշ զըմնընտա Մըսըրըն ճէնուպ թարաֆլարընա սէվգ ու իզամ իտէճէյի ասքէրին՝ խէլլիւլէր գատար իգլիմին վէխամէթինէ տայանապիլէճէքլէրի պէտիհի տիր։»

1885տէ ճէրէյան իտէն միւզաքէրաթ՝ զաթէն նէշր օլունտըղընտան, թէքրարընա հաճէթ կէօրիւլմէզ։ Շու գատարը իշարէթ օլունըր քի, օ վագթ ագտ օլունան մուգավէլէնամէ իլէ, տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Ինկիլթէրա տէվլէթի՝ մէսալիհը Մըսըրիյէտէ մուավէնէթի թէհհիտ վէ գըթայի մէզքիւրէտէ մամուրիյէթը սաիմէնին թէէսիսի խուսուսընտա միւշթէրէքէն չալըշմաղը գառար էյլէմիշլէր իտի. Շու մագսատ իլէ իքի տէվլէթ տախի աճվալը մահալլիյէյի պիթթէտգիգ միւսթէթամպիլէն իթթիխազ օլընաճագ թէտապիրը հազըգէթի արզ ու ինհա էյլէմէք իւզրէ Մըսըրա մախսուսէն մուրախխասլար թային էյլէմիշլէր իտի. Թէտգիգաթը մէզքիւրէ նէթիճէսինտէ իքինճի պիր մուգավէլէնամէ ագտը իլէ պունտա պիր միւտտէթը միւնասիպէ Ինկիլիզ ասքէրինին Մըսըրտան չէքմէսը տախի թաարիզ գըլընաճագ իտի։

Մուգավէլէնամէի իպթիտայինին ագտընտա, թալիմաթը ասիլանէլէրի մուճիպինճէ Մըսըրա ազիմէթ վէ մէմլէքէթին էհմիյէթը տախիլ վէ մալիյէսի իւզրէ էմնիյէթը միւզաթաիյէնին թէտգիգինէ միւպաշէրէթ էյլէտիմ։

(Տէվ-ը)

Տ. ՈՒՕԼՖ

ԲՐԱՆՋԻՆԻՆԻՆ ՄՈՒՀԱՔԷՄԷՍԻ

([illegible])

Եինէ պիր թագըմ չահիտլէր պիրպիրինի միւթէագըպէն մահքէմէյէ կէթիրիլիպ, պունլարըն աղ չօգ Բրանճինի ալէյհինտէ իֆատէլէրի ալընմըշ տըր։

Էզճիւմլէ Մալգէրպ պուլվարընտա Բրանճինինին մէքթուպլար գապուլ իթտիկի խանէնին սահիպլէրի՝ մէրգումա 500 ֆր. էտտիւճէ վէրիպ ալամամազլարընը պէյանըն սօնրա, ճինայէթին էրթէ կիւնիւ Բրանճինինին բէք թէլաշլը վէ հէյէճանլը օլտըղընը իֆատէ իտինճէ, մայնուն՝ պու չահիտլէրին իֆատէսինի չէտիտէն րէտտ իթմիշ տիր։

Մալգէրպ պուլվարընտագի խանէ գապուճըսը Մատամ Պայեու՝ Բրանճինինին Մօնթէնէր սօգագընտագի ճինայէթի պիր կազէթատա օգուտըղընտա տիւշարը հէյէճան օլտըղընը կէօրտիւկինի պէյան իթմիշ տիր։ Պու չահիտին գավլինճէ, մագնուն՝ գաթիլին էշքալինի կազէթատա օգուտըղտա, «Էվվէթ... քէնտիսի, թա քէնտիսի տիր, ալչագ... Մառի Րէնիօնըն էվինտէ քէնտիսինի զաթէն կէօրմիւշ իտիմ» տէմիշ։

Մատամ Պայեու.— (իֆատէսինէ տէվամ իլէ) Բրանճինի՝ նաշլարը Մօրկ նամ մահալտէ կէօրտիւկինի վէ քիւչիւք գըզըն պաշը հէման քէսիլէն վիւճուտընտան այրըլըպ պիր բարչա էթլէ պէտէնինէ թութուլը օլտըղընը պանա սէօյլէտի։

Րէիս.— Նաշլար իսէ օ վագթ հէնուզ Մօրկտա տէյիլ իտի. Նա՛սըլ, Բրանճինի, քիւչիւք գըզըն պաշը հէման պիւսպիւթիւն քէսիլը օլտըղընը պիլի՞ր մի իտին։

Բրանճինի.— Պու մալումաթը պիր կազէթատա օգումուշ իտիմ։

Ումումի ավուգաթ Մ. Բէյնօ.— Հա՞նկը կազէթա։

Բրանճինի.— Բըլ... ժօ...

Մ. Բէյնօ.— Բըլ... ժօ...ըն մարտ 18 թարիխլի նիւսխասը պուրատա կէօզիւմիւզըն էօնիւնտէ տիր. Պու պապտէքի պէնտի օգուլաճագըմ, պունտա պաշը հէման պիւսպիւթիւն քէսիլմիշ օլան քիւչիւք գըզ հագգընտա վէրտիքին մալումաթ ասլա եօգ տըր։

Ումումի ավուգաթ՝ պէնտը մէզքիւրը գըրաաթ իտէր։

Բրանճինի՝ բէք զիյատէ տիւչարը տէհշէթ օլտըղը հալտէ պալա գալգըպ աղըր պիր թարզտա չէօյլէ տէմիշ տիր.

—Ումումի ավուգաթ էֆէնտի, պէն սիզէ ճէվապ վէրմէյէ մէճպուր տէյիլիմ։

Պատէհու պիր արապաճը, ինրաի չահատէթ իտուպ, մարտ 18տէ Բրանճինինին քէնտի արապասընա պինէրէք Մօնթէնէր սօգագընտան կէչտիկինտէ բէրտէլէրի էնտիրմիշ օլտըղընը պէյան իթմիշ տիր։

Պունտան սօնրա տահա պիր չօգ չահիտլէր իսթիմա օլունմուշ իսէ տէ, էհէմմիյէթլէրի օլմատըղընտան, զիքրինտէն սարֆը նազար օլունուր։

Մուհաքէմէ պիր ազ թաթիլտէն սօնրա պէր վէճհը աթի տէվամ օլունուր։

Րէիս.— (Բրանճինիյէ) Մօնթէնէր սօգագընտագի ճինայէթի նէ՞ վագթ խապէր ալտըն։

Բրանճինի.— Մարտըն 17նճի բէնճշէնպիհ ագշամը։

Պունըն իւզէրինէ րէիսին էմրի միւճիպինճէ Տրմանժ նամընտա պիր լիմօնատաճը իֆատէ վէրէրէք տէմիշ քի,

—Բրանճինի՝ մարտըն 17նճի բէնճշէնպիհ կիւնիւ սապահ սաաթ 11 րատտէլէրինտէ պանա կէլիպ, օ զէման ճինայէթտէն պահս իթմիշ տիր։

Րէիս.— Բի օ զէման հէնուզ նէ բօլիս գօմիսէրի վէ նէ կազէթալար խապէր ալամամըշլար տըր. (Բրանճինիյէ) Պու պապտէ էֆքեարընը սէօյլէ։

Բրանճինի.—(Ղայէթ ֆիթթուրսըզ պիր թարզտա) Սահիհ տէյիլ տիր։

Պատէհու Բրանճինի՝ Մ. Տրմանժ իլէ գավկալը օլտըղընտան մէրգումըն քէնտիսինէ ղարազը օլտըղընը ուզուն ուզատըյէ նագլ իտէր։

Ավուգաթ Տրմանժ.— Պունը նի՞չիւն սօն սաաթտա պէյան իտէ յօրսըն։

Բրանճինի.— Բոթթէօթթօ իտէրիմ։

Պատէհու Բրանճինինին Մարսիլիատա թէվգիֆ իտէն Մարսիլիա բօլիս գօմիսէրի Մ. Էօժէն Գուր չէօյլէ պէյանը հալ իթմիշ տիր.

—Մարտ 20տէ պիր փահիշէխանէ սահիպէսի՝ պանա պիր թագըմ միւճէվհէրաթ կէթիրտի. պիր ատամ՝ պու միւճէվհէրլէրի մէրգումէնին իքի սէրմայէսինէ վէրմիշ իտի. Միւճէվհէրաթը մէզքիւրէ բէք գըյմէթլի չէյլէր իտի. Պիր խըրսըզ իշի օլտըղընա պիթթապ չիւպհէլէնտիմ վէ գըզլարը չաղըրըպ իսթինթագ իթթիմ. Պատէհու միւճէվհէրլէրի վէրէն չախսըն թէվգիֆինի էմր իթթիմ. Թէաթրօտա պուլընմուշ Բրանճինի՝ օտամա կէլտիկինտէ բէք թէլաշլը իտի. Կէզմէք իչին Մարսիլիայա կէլտիկինի պէյան իթթի. Մօնթէնէր սօգագընտագի ճինայէթի Բարիզ կազէթալարընտա օգումուշ իտիմ. Շիւպհէլէնտիմ վէ մէրգումի Տօքթ. Պալաթայա միւայէնէ իթթիրտիմ. Էրթէսի կիւնիւ Բրանճինի քէնտի քէնտինի էօլտիւրմէկէ թէշէպպիւս իտինճէ, արթըգ ճինայէթին ֆաիլի օլտըղընը մագամը իթթիհամտէ պէյան իթթիքիմտէ, «խայըր, խայըր, իմքեանը եօգ տըր» տէյիպ վէ ալթիւսթ օլուպ, միւճէվհէրաթը փահիշէլէրէ վէրտիկինի ինքեար իթթի։

Մ. Գուր՝ Բրանճինինին Մարսիլիատագի հէր թավր ու հարէքէթինի պիր սուրէթը մուֆասսալէ վէ մուտագգիգանէ հիքեայէ իթմիշ, վէ պու իշտէ իպրազ իթթիկի զաքեաթ ու մէհարէթտէն տօլայը մահքէմէնին թէշէքքիւրինէ նաիլ օլմուշ տըր։

Պատէհու Բրանճինինին իլք ավուգաթըն պիր Նաբօլէօն վէրիպ սաթըն ալըճըն բէվգիվէրիլ թէհտիտ իտէրէք Նաբօլէօնը էլինտէն ալտըղը ֆահիշէ Գլօթիլտա Մասսանըն իֆատէսի խուլասա իտիլմիշ օլմաղլա,

Բրանճինի.—Պէն պու գարըյա թէհտիտ իթմէտիմ... պէն քէնտիսինէ պիր չէյ վէրմէտիմ քի, պիր չէյ տէ ալայըմ։

Րէիս.—Էվվէթ, գարըլարա պիր չէյ վէրմէզսին տէ... խութէրսին քի անլէր սանա պիր չէյ վէրսինլէր։

Բրանճինի.—Աղչամ ինէ քէնտիսինէ կիտէճէքտիմ։ (Կիւլիւշմէլէր)

Լիմօնատաճը ուշաղը Բիէռ Վիլթէյն իթթի չահատէթ իտէրէք,

—Մարտըն 17նճի բէնճշէնպիհ կիւնիւ սապահ սաաթ 11 րատտէլէրինտէ Բրանճինինին ուստամըն տիւքքեանընտա կէօրտիւմ։ Մօնթէնէր սօգագընտագի ճինայէթտէն պահս իլէ իւչ մագթուլ պուլընտըղընը սէօյլէտի։

Րէիս.— Բրանճինի, սէօյլէյէճէյին վա՞ր մը։

Բրանճինի.— Հիչ պիր սէօյլէյէճէյիմ եօգ տըր։

Րէիս.— Պօզուլըյօրսըն, ալթիւսթ օլըյօրսըն, Բրանճինի... Էհէմէհիլ քէսիլիյօրսըն։

Բրանճինի.— (օմուզլարընը սիլքէրէք) Էհէմէհիլ քէսիլտիմ պիլմէյօրըմ։

Բրանճինինին Մարսիլիատա կէզտիրէն արապաճը՝ մէրգումը պիր գաչ սաաթ կէզտիրտիքտէն սօնրա Լօնչան սէյրանկեահընա կէօթիւրտիկինի, վէ օրատա արապատան էնտիկինտէ էլինտէ պիր բաքէթ պուլունուպ սօնրա էվինտէ պինտիկինտէ մէզքիւր բաքէթ էլինտէ պուլընմատըղընը պէյան իտինճէ, Բրանճինի՝ արապաճընըն սէօյլէտիկլէրինի ասլը եօգ տէմիշ իսէ տէ, մէզքիւր Լօնչանտաքի չէյի Թիւլթամ Մատմազէլ Գարակուէլլ՝ Բրանճինինին Մառի Րէնիօնըն միւճէվհէրաթընը մէզքիւր չալէտէքի լազըմլարա աթտըղընը պէյան իթմիշտէ,

Բրանճինի.— Պէն ասլա մէզքիւր չէյի կիւթմէտիմ։

Շահիտ.—Պէն պու ատամը բէք էյի թանըրըմ. պանա 50 սանթիմ պախշիշ վէրմիշ տիր քի ասլա վուգու պուլմամըշ չէյ տէյիլ տիր։ (Կիւլիւշմէլէր։)

Մարսիլիատագի փահիշէխանէնին իքի սէրմայէսինտէն պիրի օլան Մատմազէլ Ֆաքը պէրվէհճը ալթը իֆատէ վէրմիշ տիր.

—Մարտըն 20սինտէ Մ. Բրանճինի՝ սաաթ 4 րատտէլէրինտէ էվէ կէլտի. Սալօնտա պէնի այըրտը, սաթմագ իւզրէ պանա պիր սաաթ կէօստէրտի, վիգըյմէթ պիր միւճէվհէ՞ր մի տիր տէյու սօրտըղըմտա, «խայըր, 30 ֆր. իտէր» տէտի. 30 ֆր.ը վէրտիմ ալտըմ. Պատէհու միւճէվհէրիմ վէ սաղըր բարամօլուպ օլմատըղընը սօրտը. Հանկը կիւն տիչարը չըգմատըղըմը էօյրէնմէք իսթէտի. իլինտէ սըյըրթըլար օլտըղընը կէօրտիւմ. Տիչարը չըգմատըղը սըրատա պիզէ քիւբէլէր սաթմագ իսթէտի. Սաթըն ալմագ իսթէմէտիք. Պունըն իւզէրինէ անլէրի պիզէ վէրտի. (Բրանճինի՝ սաբսարը քէսիլէրէք տիք տիք գարըյի խուզիւնէ պագմագտա իտի։) Կիւզէլ սիյահ ինճիլէրի տախի վար իտի վէ պունլարըն պահալը օլտըղընը սէօյլէյօր իտի. Պազէն տէ պիր գօրգու կէօսթէրմէքտէ իտի։

Րէիս.— (Բրանճինիյէ) Պու գըզ տօղրու սէօյլէ՞յօր մը։

Բրանճինի.— Խայըր, էֆէնտիմ։

Րէիս.— Նի՞չիւն եալան սէօյլէյօր։

Բրանճինի.—Պիլմէմ, լաքին եալան տըր։

Պատէհու մէրգումէ գարըըն արգատաշը Մատմազէլ Տօլ՝ բէֆիգէսինին իֆատէսինի թասթիգ իտէր։

Րէիս.— Բրանճինի՞ մի միւճէվհէրաթը սիզէ թէսլիմ իթթի։

Գարը.—Թա քէնտիսի։

Բրանճինի.—Պէնճէ պու գարը եալան սէօյլէյօր։

Րէիս.—Զաննը իտէ՞րմիսին քի, մէրգումէ՝ աթուլլար իչին եալան սէօյլէսին։

Միւթէագըպէն պու իքի գարըլարըն քեարխանէճիսի Մատմազէլ Տանկօլ՝ միւսպէթ վէ էհէմմիյէթսիզ պիր չահատէթ վէրմիշ տիր։

Մարսիլիա չահիտլէրինին արգասը պէօյլէճէ այըրըլ, Մառի Րէնիօնըն ախլագ վէ միւճէվհէրաթը հագգընտա ինրաի չահատէթ իթմէք իչիւն պիր գաչ չահիտ գալմըշ տըր։

Մառի Րէնիօնըն ազիզ տօստը Մատամ Հանրիէթ տը Վիլավէյըն՝ մահքէմէյէ կէլմէմիշ օլտըղընտան, րէիս՝ մէրգումէնին խաթիրաթնամէսինի օգուտըրտա, ավուգաթ Տըմանժ՝ մէրգումէ գարըըն նի՞չիւն կէլմէտիկինի սուալ իթմիշ վէ խասթա օլտըղընա տաիր րէփօրթըն ճէվապ ալմըշ տըր։

Մառի Րէնիօնըն տօսթլարը վէ ճէվահիրճի օլան տիւքեանը չահիտլէր՝ Մարսիլիատա պուլընան միւճէվհէրաթըն Մառի Րէնիօյա աիտ օլտըղընը իսպաթ ու թէէյիտ իթմիշլէր տիր։

Սաաթ 5 պուչուգտա յարըն 12ինճի կիւնքի մուհաքէմէյէ խիթամ վէրիլմիշ տիր։

(Տէվ-ը)

ՄԻԽԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Իթալիատա զուհուր իտէն գօլէրա իլէթի՝ իքի սէնէ ագտէմ Նաբօլիտէ օլտուղը գատար չիտտէթլէ իճրաի հիւքմ իթմէմէքտէ իսէ տէ, Սիճիլիա ատասընտա խայլըմգտան կէրի գալմայօր. Ալաֆր. յուլիսին 19ընտան 20սինէ գատար 34 քիչինին գօլէրատան էօլտիւկիւ բէսմէն թէհագգուգ իտուպ, պունլարտան խայըրըզ 9րըն գօլէրատան էօլիւպ էօլմէտիկինէ չիւպհէլի նազարը իլէ պագըլմըշ տըր. Մահալլի բօլիս գօմիսէրի՝ սըհհէթ վէ էմնիյէթը ումումիյէնին մուհաֆազասը իչիւն ատաթը մահալլիյէ վէ էֆքեարը պաթըլլէյէ գարշը բէք չօգ ուղրաշմըշ տըր. Գօլէրա իլէթի՝ էն զիյատէ քէսրէթլէ իգամէթ օլընան տար վէ հավասըզ էվլէրտէ ինրաի հիւքմ իթմէքտէ իմիշ. Սիրագիւսատէ տախի Գաթանիատան կէլմիշ օլան էօլիւմլարտան պիր գաչը վէֆաթ իթմիշ տիր. Էյալաթըա էհալինին թէլաշը ֆըրսաթ իթթիխազ իտէրէք պազը հայտուտլըգ վուգուաթլարը տախի օլմուշ տըր։

Գաթանիատա մուգիմ սըհհիյէ գօմիսիօնընըն պիր բաբօրթօսընա կէօրէ, ալաֆր. յուլիսին իլք 15 կիւնիւ զարֆընտա 383 քիչի գօլէրատան վէֆաթ իթմիշ տիր։

Ինկիլթէրա գրալիչասը կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ Բօրթսմութտա 130 գըթա հարպ սէֆինէսինէ բէամը կէչիտ ինրա իթտիրմիշ տիր. Էսնայի կէչիտտէ Բիբէ նամ թօբ տուպասընտա պիր միգտար պարութ բաթլայարագ 4 քիչի աղըրճա եարալանմըշ տըր։

Կօլտըվիտ նամընտա պիր Ինկիլիզին գարըը՝ Ֆրանսըզ օրտուսը եիւզպաշըլարընտան մարքէզալ Մագ-Մահօնըն եավէրի հարպը սապըգ Վիգօնթ տը Պօմէն իլէ միւնասէպաթը նամէշրուէտէ պուլունտուղընտան տօլայը մէրգում Ինկիլիզ՝ գարըըը Ֆլօրա ալէյհինտէ Լօնտրանըն գարը գօճա պօշամա մահքէմէսի հուզուրընտա իգամէի տավա իտէրէք, գարըըը պօշամայը խիթտա իթմիշ տիր։

Մըսթըր Կօլտըվիտ հէր նէ գատար պու տավայա գալգըշմըշ իսէ տէ, գարըըըն մէրգում եիւզպաշը իլէ եաբա եալընըզ գալմասընա միւսաատէ իթթիկի, վէ Մատամ Ֆլօրանըն՝ էքսէրիա գօճասընըն էօնիւնտէ եիւզպաշըյըն տիզլէրի իւզէրինտէ օթուրտըղը՝ էհալի մուհաքէմէտէ թէպէյյուն իթմիշ տիր. Պունընլա պէրապէր մահքէմէ մէզքիւրէ՝ պու էհլի գարը գօճանըն պիրպիրինի պօշամասընա գարար վէրմիշ տիր։

Իմպէրաթօր Յիւնճի Նաբօլէօն իլէ մախտումընըն քէմիքլէրինի իմպէրաթօրիչա Էօժէնինին Ինկիլթէրատա Ֆարնպօրօւկտա ինշա իթթիրտիկի մագպէրէյէ նագլ իթմէք իւզրէ էլան Զիգըրհուրսթ գաթօլիք քիլիսէսինտէ ինրաի թէտարիքեաթ իտիլմէքտէ տիր. Իւչիւնճի Նաբօլէօն իլէ մախտումընըն նաշլարը վազ օլընմագ իւզրէ գրալիչա Վիքթօրիանըն Էօժէնիյէ իհտա էյլէտիկի մէզար սանտուգասը էվվէլճէ Ֆարնպօրօւկա կէօնտէրիլմիշ տիր։

Ամէրիգալը միւխթէրի մէշհուր Մ. Էտիսըն՝ պու քէրրէ եէնի պիր մաքինա տահա իխթիրա իտուպ, պու մաքինա վասըթասըյլա սէֆինէ գաբթանլարը՝ տէնիզին իչինտէն ագալլի 7 միլ մէսաֆէտէ նէգտիւքէրիյէ բէմալը սուհուլէթլէ մուխապէրէ իտէպիլէճէքլէր իմիշ։

Պու քէրրէ ինթիխապը մէմուրինին գօմիսիօնը րիյասէթինէ թային պույուրուլան Շուրայի Տէվլէթ ազասընտան Րիզա պէյ հազրէթլէրինին եայլըգը րիյասէթը մէզքիւրէյէ աիտ օլան 7500 ղրուշ մաաշը ալըպ, Շուրայի Տէվլէթ ազալըղընա մախսուս օլան 5000 ղրուշը խազինէմանտէ իտիլմիշ տիր։

Տէրսաատէթ վէ վիլայաթտա պագտա քիթապ սաթմանլար հագգընտա Շուրայի Տէվլէթ թարաֆընտան պիր նիզամնամէ թանզիմ օլընմագ իւզրէ օլտըղը իշիտիլմիշ տիր։

Իզմիրտէն եազըլըտըղընա կէօրէ, մահալը մէզքիւրտէ Ֆիզէլի պաթագլըգլարընըն գուրուտուլմասը իչիւն Մ. Տօնօնըն թահթը րիյասէթինտէ պիր Ֆրանսըզ սէրմայէտարան հէյէթինէ իմթիյազ վէրիլէճէք իմիշ. Էյլան պազը միւհէնտիսլէր՝ քէմալը կէրմի իլէ էսգիգաթը իպթիտաիյէտէ պուլընըյօրլար իմիշ։

Իզմիրտէ բամպուգ մահսուլը՝ պու սէնէ 100տէ 20 ֆազլա օլաճագ իմիշ։

Ալէմանիատա Սիլէզիա էյալէթինտէ Ֆրիտէնհուլ նամ մահալտէ ճէսիմ պիր ֆապրիգատա ախիրէն պիր գազան բաթլայըշը վուգու պուլուպ, մէզքիւր ֆաբրիգանըն 22 գազանը իլէ 6 խանէ վէ 1 տիւքքեան խարապ օլմուշ վէ 2 քիչի թէլէֆ վէ 20 քիչի ճէրիւհ օլմուշ տըր։

Դօքթ. Ձ[illegible]ին րիվայէթինէ կէօրէ, Րօչիլտ պանգասընըն Լօնտրա վէ Ֆրանգֆօրթ չիւպէլէրի՝ Բարիզ չիւպէսինին Րուսիա իլէ ինրա էյլէտիկի իսթիգրազ միւզաքէրաթընը թաավիգ վէ թէնսիգ իթմէտիքլէրի ճիհէթլէ, Րուսիա տէվլէթինին ագտ իթմէք արզուսընտա պուլընտըղը իքի միլեառ ֆրանգլըգ իսթիգրազ՝ Բարիզ պօրսասընտա տիւչարը միւշքիլաթ օլմուշ տըր։

Պէրաթտան եազըլըտըղընա կէօրէ, Հայֆան իսթասյօն հագգընտա պիր վագթտան պէրու Եանինա վիլայէթինտէ տէվամ իթմէքտէ օլան մէմնունիյէթին ռէֆի, վէ Եանինա վիլայէթինին միւտիրիֆէ ախըտ օլան վարիտաթը իլէ մէքթէպ մէճնուտէնին խուլաս վէ թէքէսսիւրի՝ Պէրաթ սանճաղը էհալիսի թարաֆընտան խոշնուտ օլընմըշ տըր։

Ալէգօ բաշա հազրէթլէրի՝ Վիէննատան Բարիզէ ազիմէթ իտուպ Լուվր օթէլինէ նազիլ օլմուշ, վէ միւհթաճը միւտավաթ օլան զէվճէսի իչիւն աթըպպայը պիլմիւրաճաա վէրէճէքլէրի րէյ իւզէրինէ Էվրօբա գաբըլճալարընտան պիրինէ ազիմէթ իտէճէք իմիշ։

Էնգարէ վիլայէթի խուլասաթը ճէզա րէիսի Շաքիր էֆէնտինին խըզմէթքեարլըղընտան Արապ Օսման՝ թիւֆէնք իլէ քէնտի քէնտինի վուրուպ թէլէֆ օլմուշ տըր։

Իտարէի Մախսուսէնին Թէ[illegible]ր վաբօրը՝ Կիրիտ վէ Թարապլուսը— Ղարպա իխրաճ իթմէք իւզրէ 10000 չուվալ ունը վէ պիր միգտար մուհիմմաթը հարպիյէյի համիլէն էվվէլքի կիւն լիմանըմըզտան հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

Պազը Սէրասքէրիյէ միւրատաթ իտէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, ախիրէն Եունան հուտուտընտա Գաթէրինի նամ մահալտէ պիր հայտուտ չէթէսի իլէ Օսմանլը ասաքիրը նիզամիյէսի պէյնինտէ պիր միւտարէպէ վուգու պուլըպ, հայտուտլարըն բէխի գաթլ ու թէլէֆ իտիլմիշ տիր։

Թրապիզօն վիլայէթինտէ պիր վագըթտան պէրու ինրաի չէգավէթ իթմէքտէ իքէն ախիրէն տէրտէսթ օլընտըղընը խապէրալմըշ հայտուտ մէշհուր Մէրճան օղլու Մօլլա Հիւսէյինին՝ պու քէրրէ Քիրասօն հապիսխանէսինտէն ֆիրար իթտիկի խապէր վէրիլիյօր։

Եունանիսթանտա Լէօգադա (Այա Մավրա) ատասընտա պիր Եունան գարագօլ վաբօրը Թարաֆընտան պիր Օսմանլը եէլքէն սէֆինէսի կէօթիւրիւլմիւշ, վէ գափիթանընտա իճրաի մուամէլէի չայրը լայըգա խուլմիշ օլմասընա մէպնի, մէզքիւր ատայա պիր հարպ սէֆինէսի հիւմայունը սէվք օլունտըղը, վէ Եունան հիւքիւմէթինտէն ախզը Թարզիյէ զըմընտա Աթինա սէֆարէթը Սէնիյէսինէ Թալիմաթ կէօնտէրիլտիկի Աթինա կազէթալարընտան նագլէն էվվէլքի կիւն եազըլմըշ իտի։

Մալիւմաթը մախսուսէմիզէ կէօրէ, հարպ սէֆինէսի հիւմայունըն սէվքի խապէրինին ասըլ օլմայըպ, ֆիլվագի Բրէվէզա վէ Այա Մավրա արասը պէյնինտէ տօլաշմագտա օլան պիր Եունան գարագօլ վաբօրը Օսմանլը սանճաղընը համիլ բիւչիւք պիր եէլքէն սէֆինէսինտէ գաչագ մալ օլմագ չիւպհէսի իլէ մէզքիւր կէմիյի արգասընա պաղլայըպ Այա Մավրա ճէզիրէսինէ կէօթիւրմիւշ իսէ տէ, ճէզիրէի մէզքիւրէտէ մուգիմ Օսմանլը շէհպէնտէրինին հիմայէ վէ Թէվասսութը իլէ կէմի գուրթարըլըպ խալաս գըլընմըշ տըր։

Արատա սըրատա Եունան գարագօլ վաբօրլարընըն Օսմանլը կէմիլէրինէ Թէարրուզ էյլէտիկի՝ Եանեա վիլայէթի ճանիպինտէն տախի պէյան օլունտըղընտան, պատէմա պու կիպի Թէարրուզաթը չայրը լայըգայա մահալ պըրագըլմամասը իչիւն Խարիճիյէ Նէզարէթինտէն ախիրէն Աթինա սէֆարէթը Սէնիյէսինէ Թաալիմաթը լազըմէ իթա պույուրուլմըշ տըր։

—

Լօնտրատան իշար օլընտըղընա կէօրէ, Եունան գրալը իլէ մախտումէ լարը՝ Սրիլթիտանէլի տօնանմա բէսմը կէչիտինտէն սօնրա յուլ. 24տէ Լօնտրատան հարէքէթլէ Բարիզէ միւվասէլէթ իթմիշլէր վէ օրատա 2 կիւն իգամէթտէն սօնրա Քօբէնհակա աղիմէթ էյլէմիշլէր տիր։

Պու հալտէ գրալ Եօրկինին՝ պազը էսպապը բօլիթիգըյէյէ մէպնի պիր պյուտ գիյատէ Ինկիլթէրատա իգամէթ խուէճէկինէ տաիր օլան հավատիսին ասըլ օլմայըպ, անճագ Եունանըն Թէսլիհ ու միւտաֆէասընա միւթէալլիգ մալիյէճէ պազը Թէսավվուրաթ իւզէրինէ Լօնտրա պանքէրլէրիյլէ միւզաքէրէ ճէրէյան իթմիշ տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 28 յուլիս

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	101-11/16
Օսմ. էսհամը աչըլըը	14-1/8
» » գարանթը	14-3/16
» » Սէրի Ա	22-
» » » Պ	14-3/8
» » » Ս	14-1/8
Օժօսան 1871	75-
Օսմանլը Պանգասը	09-5/8
Րուսիա խաթիգրազը	93-3/4
Մըսըր տուլ. մութթահըտէ	74-2/8
» իսթիգրազը	97-1/2
Տախնա Մանիյէ Մըսըր	71-3/8
Իտալիա խաթիգրազը	94-3/4
Մըսըր խութ. էսհամը 1877	-
Փանսիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-41½

Բարիզ 27 յուլիս

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	81-25
» » 4½ %	109-35
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլըը	14-32½
» » » գարանթը	14-27½
Միւթտէհիտէ	
Սէրի Պ.	14-75
» Ս.	14-35
Րումէլի շիմէնտօֆէրի	32-
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	-
» Պանգասը	493-75
Գրէտի Լիօնէ	558-75
Գրէտի Ֆօնսիէ	1347-50
Լիօն ագսիօնը	1252-50
Սիւվէյիշ ագսիօնը	1970-
Րուսիա 5 % 1877	097-3/4
Իթալիա էսհամը	096-90
Մըսըր ֆօնտ. մութթահըտէ	376-25
Եունան 5 % 1879	350-
Փանսիօ 3 այ վատէ	25-22

Վիէննա 28 յուլիս

Լօնտրա ուզէրինէ գամպիօ	125-90
Րումէլի շիմէնտօֆէրի	16-20

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ումում. տիւն ագչ. գար.	15-31½
» » » էն եիւքսէք	15-32
» » » էն աշաղը	15-31
Պու սապահ աչըլըը	15-33
Իսթիգրազը տախիլի տիւն գար.	38-12
» » » էն եիւքսէք	38-15
» » » էն աշաղը	37-30
» » » աչըլըը	38-15
Մըսըր մութթահըտէ գար.	-
Պու սապահ աչըլըը	-
Սէրի Ա.	22-30
» Պ.	14-10
» Գ.	15-33
Րումէլի շիմէնտօֆէրի	33-50
Աղչէ ֆարգը	07-
Բէրօր Ղրշ.	-
Հէփանէսիպ »	20-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ	ք.ք. 6-28
Սթամպօլ պանգասը	6-
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	3-38
Թրամվայ	3-10

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղրշ. Բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108-06
Մէթալիք »	98-
Պէշլիք »	102-30
Ալթըլըգ »	102-30
Ինկիլիզ լիրասը	111-12
Ֆրանսըզ ալթունը	88-27
Բօլ	90-25
Գրէմից ալթունը	51-20
Գարայօն գայմէսի	10-20
ԹԱՍՖԻԵԷ ՔԵԱՂԸՏԸ	
20) լիք քեաղըտ	
50) » »	16-20
100) » »	
500) » »	
1000) » »	16-20
10000) »	

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

—

Պիրճիւմլէ հայվանաթը միրիյէ իչիւն միւպայաա օլունաճագը էվվէլճէ իլան գըլընան սամանըն իշպու Թէմուզը րումինին եիրմի պիրինճի սալը կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկի վէ եիրմի իքինճի կիւնիւ տախի Թէգարրուր իտէճէք ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ Թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան, իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունըր։

15 Թէմուզ 1887

3—1

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

—

Սիրօզ, Նէվրօգօբ, Բալըրգ, Ճումայի Պալէա, Քէօբրիւլիւ մէվգըլէրի իլէ պունլարըն մէվագիի մէրպութէսինտէ պուլունաճագ օլան ասաքիրը Շահանէ մուայյէնաթը իչիւն միւպայաա օլունաճագ օլան եիրմի գալէմ էրզագը միւթէնէվվիյանըն չէրայիթը մուգարրէրէ վէ ֆիյաթը մալիւմէլէրի իլէ Թալիպլէրի եօհտէսինտէ օլուպ, իշպու Թէմուզը րումինին եիրմինճի կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունըր։

15 Թէմուզ 1887

3—1

Իզմիրտէ Բրիթիշ ճատտէսինտէ վէ սէնէվի 280 լիրա իրատը բէհարկիր վէ եէքտիկէրինէ մուլթէասըլ 761 զըրա արսատա մէպնի 75 նումէրօլը պիր պապ աճէնթէխանէ վէ 77 նումէրօլը 2 տաիրէյէ միւնգասէմ գահվէխանէ օթէլի վէ 79 նումէրօլը պիր պապ ֆըրըն վէ 85 նումէրօլը պիր պապ մէյխանէ աճէնթէխանէ իլէ մա գահվէխանէ բէհարկիր խան վէ ֆըրըն սաթըլըգ օլտուղը իլան գըլընմըշ իտի. Պուրաճա վէ մահալլինճէ ճէրէյան իտէն միւզայէտէսինտէ 4000 լիրատա մահալլի Թալիպի էօհտէսինտէ Թէգարրուր իթմիշ, վէ միւտտէթը միւզայէտէսի Թէմուզ զայէթինէ տէկին Թէմտիտ խուլմիշ օլմաղլա, միւտտէթը մէզքիւրէ զարֆընտա ազարամը մէզքիւրէյէ զամմ իլէ Թալիպ օլանլարըն բէյ ազչէսի իլէ պէրապէր Էվգաֆը Հիւմայուն վարիտաթը ումումիյէ խազրէսինէ վէ մահալլինէ իսէ Իզմիր Էվգաֆ մուհասէպէճիլիկինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրինին վէ աղօսթօսըն 1ինճի կիւնիւ միւրաճաաթ խուէճէք Թալիպլէրտէն 100տէ 5տէն աշաղը բէյ գապուլ օլունմայաճաղը պէթէքրար նէշըր ու իլան գըլընըր։

16 Թէմուզ 303

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Էվգաֆը Հիւմայուն վարիտաթը ումումիյէ խազրէսինտէ պէհէր կիւն միւզայէտէլէրի իճրա օլընմագտա օլան աթիւզզիքր մահլիլաթըն մուայյէն օլան 4 հաֆթա միւտտէթը իլանընտան ցինճի իլան միւտտէթի օլան իշպու 303 սէնէսի Թէմուզըընըն 6ընճը բազար էրթէսի կիւնիւնտէն Թէմուզըընըն 13նճի բազար էրթէսի կիւնիւնէ գատար լիրաի Օսմանի 100 ղրշ. հիսապը իլէ նագտէն Թալիպ օլանլարըն գըյմէթը մուխամմէնէսինին էօշրինէ միւսավի Թէէմին ազչէսիյլէ պէրապէր խազրէի մէզքիւրէյէ միւրաճաաթլա միւզայէտէսինէ պուլունմալարը լազըմ կէլէճէկի ցնճի տէֆա օլարագ պէյան ու իլան օլունուր։

· · 31 · · 119650 (1).—Մագրի գարյէսինտէ Մէյխանէ սօգաղընտա Տէֆթէրտար Հաճի Սաատուլլահ էֆ. վագֆընտան պէրմուճիպը խարիթա 5982 զըրա 12 բարմագ պիր գըթա պօսթան մահալլի։

· · 31 · · 187145.—Մագրի գարյէսինտէ Մէյխանէ սօգաղընտա Տէֆթէրտար Հաճի Սաատուլլահ էֆ. վագֆընտան պէրմուճիպը խարիթա 5347 զըրա պիր գըթա պօսթան մահալլի։

· · 47 · · 205000.— Գըզ Թաշընտա Մուսթաֆա պէյ մահալլէսինտէ Տէմէ խանը ճատտէսինտէ Եալը Պէքիր աղա վէ Հարբէմէյն վագֆընտան Թէրպիէն 750 մէթրօ արսատա մէպնի 35 օտա 3 սուֆա վէ պիր գույու վէ 750 զըրա պաղչէ վէ պիր համամը միւշթէմիլ ախըռ պիր պապ գօնագ։

· · 30, 32, 93 · · 25000.— Պաղչէ գարուսընտա Զէյրէկի օղլու Ալաէտտինի մահալլէսինտէ Պազըրճըլար ճատտէսինտէ Սապունճը խանը ճատտէսինտէ Սուլթան Ահմէտ Խան վէ Միհրըշահ Վալիտէ Սուլթան վագֆըլարընտան Թէրպիէն 55 մէթրօ արսատա մէպնի ֆէվգանի 2 օտա վէ պիր սուֆա վէ 38 մէթրօ Թահթընտա մաղազայը միւշթէմիլ քեարկիր վէ միւշթէմիլ չէհրի 750 ղրշ. քիրալը պիր պապ լօգանթա վէ Թահթընտա մաղազա միւլք մա կէտիք բուլ հիսսէսի։

· · 12 · · 16000.—Այազմա գարուսընտա Սարը Թիմուր մահալլէսինտէ Գրպլէ չէշմէսի ճատտէսինտէ Տէֆթէրտար Ապտուլհալիմ էֆ. վագֆընտան Թէրպիէն 22 մէթրօ արսատա սէնէվի 1800 ղրշ. քիրալը քեարկիր պիր հէլվաճը տիւքքեանըն միւլք մա կէտիք պիւթիւնիւ։

· · 75 · · 15000.—Պէյօղլունտա Թէբէբաշը գարլյէսինտէ վէ ճատտէսինտէ Թէրպիէն 140 մէթրօ արսատա ֆէվգանի 2 օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գույու յը միւշթէմիլ 200 ղրշ. քիրալը 1 պապ միւսքիրաթ մաղազասընըն պիւթիւնի։

· · 37 · · 2500.—Թաթավլատա Զէյթունլու մէյտանը ճատտէսինտէ Րիզօ սօգաղընտա Հարբէմէյն կէտիքեամըրընտան Թէրպիէն 25 մէթրօ արսատա սէնէվի 70 ղրշ. քիրալը պիր հավա պիր պապ պագգալ տիւքքեանընըն կէտիկինին նըսֆ հիսսէսի։

· · 12, 83 · · 240000.— Պէյլէրպէյինտէ վէ ճատտէսինտէ ճէննէթմէքեան Սուլթան Ապտիւլ Համիտ Խան վագֆընտան մալիմ էլ հուտուտ վէ միւշթէմիլաթ պէրմուճիպը գայտ Թէրպիէն 4914 զըրա արսա իւզէրինտէ ինշաա 83 նումէրօլը քեշանէ լիք պէրմուճիպը գայտ 9887 զըրա Թէվսիի ինթիգալը պապ մա քէօշկիւն պիւթիւնի։

· · 99 · · 3250. — Թահթագալէտէ Րիւսթէմ բաշա մահալլէսինտէ Թահթագալէ ճատտէսինտէ Թէրպիէն 12 մէթրօ արսատա չէհրի 120 ղրշ. քիրալը պիր պապ գունտուրաճը տիւքքեանընըն Ալյասօֆիյա քէպիր վագֆընտան բուլ հիսսէսի։

· · 65 · · 12000. — Վէզնէճիլէրտէ Ճամճը Ալի մահալլէսինտէ Վէզնէճիլէր սօգաղընտա Թէրպիէն 38 մէթրօ արսատա ֆէվգանի պիր օտայը միւշթէմիլ վէ չէհրի 200 ղրշ. քիրալը քեարկիր պիր կէտիք պիր պապ հէքիմ տիւքքեանընըն 3 հիսսէտէն 3 հիսսէսի։

· · 14 · · 13333.— Հարբէմէյն վագֆընտան Գարանը Տագիգաէ եվմանգալէտէ մահալլէսինտէ Թէբէ պաշը սօգաղընտա պէրմուճիպը խարիթա Թէրպիէն 4561 զըրա պիր գըթա գօնագ արսասընըն բուլ հիսսէսի։

· · · · 2000.—Գալաթատա Սուլթան Պայազիտ մահալլէսինտէ Էվգաֆ կէտիքեաթընտան Գալաթատա չէօմլէքճի տիւքքեանընտա մէրպութ սէնէվի 50 ղրշ. իճարէլի պիր ատէտ սէրիրխանէ գայըլը։

(1) Ծիւմլէլէրին պաշլարընտա իլք հիզասա պուլընան բագգամլար՝ մահլիլաթըն նումէրօլարընը, իքինճի հիզասընտա պուլընան բագգամլար միւզայէտէլէրի գըյմէթը մուխամմէնէլէրինի պիլտիրմէքտէ տիրլէր։

ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԼԷՐԻ

ԼԱ ՍԱՆԹՐԱԼ ՊԷԼԺ սէրմայէ 2,000,000 ֆրանգ.

ԼԷՔԻԹԱՊԼ սէրմայէ 300,000,000 ֆրանգ։

ԼԱ ՊՐԷՎՕԱՅԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ Թէէմին օլընմըշ սէրմայէ 60,000,000 ֆր.

ԼԱ ՄԻՒԹԻՒԷԼ ՏԸ ԲԱՌԻ Թէէմին օլընմըշ սէրմայէ 40,000,000 ֆր.

Իշպու շիրքէթլէր՝ չէհր վէ քէօյլէրտէ վագը էմլաք, էշեա վէ էմթաայը՝ չէրաիթը միւֆիտէ իլէ եանկընա գարշը սիկուրթա խուէրլէր։

[illegible]

Զիկրտէ վագըֆ խըզմա օլան ումումի աճէնթէ՝ պալատտէ զիքր օլընան շիրքէթլէրին [illegible] տէրէօհտէ իթմիշ օլուպ, ֆէլաքէթլէրին Թահգիգի վէ տէրհալ Թէսվիյէսի իչիւն սէլահիյէթը վասիայը հաիզ տիր, վէ մէզքիւր սէլահիյէթ մուգավէլաթ մուհարրիրլիքլէրինտէն Թաստիգլի վէ [illegible] Սէնիյէ [illegible] վէքեալէթնամէլէր իլէ իթա օլընմըշ տըր։

Շարգ իչիւն միւտիր
Ս. ԼԷՈՆԱՌ

ԻՑՃԱՍ

Արթըգ նէ՝ ՏԸԳ ՆԷՖԷՍ, նէ՝ եիւրէք սըգընթըսը, նէ՝ նէզլէ վէ նէ էօքսիւրիւք գալմայաճագ տըր։

Իսթէյէնէ պու պապտէ մէճճանէն իթաի մալիւմաթ օլունաճաղընտան, բօսթա իւճրէթի վէրիլէրէք Մարսիլեատա Տօգթ. Գլէրիյէ (Dr. Cte. Cléry) մէքթուպ եազըլմալը տըր։

Մէզքիւր խասթալըգլարը տէֆ իտէն իլաճըն Տէրսաատէթտէքի տէբօզիթօսը՝ Ինկիլիզ էճզախանէսինին սահիպի Գանձիւք պիրատէրլէր տիր։

ՄԷՍԱԺԸՐԻ ՄԱՐԻԹԻՄ

ՔՕՄՓԱՆԵԱ

բօսթա վափօրլարը

ՍԹԱՄՊՈՒԼ ՄԱՐՍԻԼԻԱ

Հէր ճումաա էրթէսի Մարսիլեատան հարէքէթ վէ ճումաա էրթէսի կիւնլէրի Սթամպօլա մուվասալէթ իտէր։ Հէր չարշէնպէհ կիւնլէրի ալաֆրանգա սաաթ 6տա Սթամպօլտան հարէքէթ վէ եինէ չարշէնպէհ կիւնլէրի Մարսիլեայա մուվասալէթ իտէր։ Պիր հաֆթա Զանագգալէ, Իզմիր վէ Շիրա վէ օ պիր հաֆթա Զանագգալէ, Բիրէ վէ Նաբօլի Թարիգլէրի իլէ հարէքէթ իտէր։

Սուրիա վէ Իսքէնտէրիյէյէ կիտէն վափօր իլէ Իզմիրտէ պուլուշըր։

Մէսաժըրի Մարիթիմ վափօրլարըյլա Ֆրանսա շիմէնտօֆէրլէրինին վագթը հարէքէթլէրի եէքտիկէրէ Թէսաուֆ իտէրլէր։

Մարսիլեատա վէ Լիօնտա Թէվագգուֆ իտէպիլմէք իւզրէ Սթամպօլտան տօղրու Բարիզէ գատար Թէնզիլը ֆիյաթլը պիլէթլէր՝ 1ինճի մէվգը իչիւն 380, վէ 2նճի մէվգը իչիւն 274 ֆրանգ տըր։

ԹՐԱՊԻԶՕՆ-ՊԱԹՈՒՄ

Մարսիլեատան կէլէն բօսթալար իլէ տօղրու սէֆէր։

Հէր 15 կիւնտէ պիր տօղրուճա Պաթումա կիթմէք իւզրէ Սթամպօլտան հարէքէթ իտէր, վէ ավտէթտէ մէճպուրի սուրէթտէ Թրաբիզօն, Քիրասօն, Սամսօն իսքէլէլէրինէ, վէ զայրը մէճպուրի սուրէթտէ Ինէպօլու, Ֆաթսա, Օրտու, Սինօպ վէ Ինէպօլու իսքէլէլէրինէ ուղրար։ Սթամպօլա սալը սապահըսը մուվասալէթ իտէր։

ՕՏԷՍԱ

Մարսիլեատան վիւրուտ իտէն բօսթալար իլէ հէր 15 կիւնտէ պիր իճրա օլընըր։

Սալը կիւնլէրի ալաֆր. սաաթ 8տէ Օտէսայա միւթէվէճճիհէն Սթամպօլտան հարէքէթ իտէր։ Ճումաա էրթէսի ազշամը Օտէսատան հարէքէթ վէ բազար էրթէսի սապահը Սթամպօլա մուվասալէթ էյլէր։

ՍԷԼԱՆԻՔ

Հէր 15 կիւնտէ պիր ճումաա կիւնլէրի ազշամըն ալաֆր. սաաթ 4ինտէ Զանագգալէ, Տէտէ Աղաճ, Լակօս, Գավալա վէ Սէլանիկէ միւթէվէճճիհէն Սթամպօլտան հարէքէթ իտէր։ Սթամպօլա բազար կիւնիւ մուվասալէթ էյլէր։

ԹՈՒՆԱ

15 կիւնտէ պիր բազար էրթէսի կիւնիւ ալաֆր. ազշամըն սաաթ 4ինտէ Վարնա, Քէօսթէնճէ, Սուլինա, Պուրկազ, Գալաս վէ Իպրայիլէ միւթէվէճճիհէն Սթամպօլտան հարէքէթ իտէր։ Սթամպօլա սալը կիւնիւ մուվասալէթ էյլէր։

* *

Պահըր Սէֆիտտէքի տիկէր սէֆէրլէր վէ Պրազիլիա, Բլաթա վէ Խինտ Զին սէֆէրլէրի հագգընտա վէ սաիր հէր նէվի մալիւմաթ իսթիհսալի իչիւն Գալաթատա Քիրէճ գարուսընտա պիւյիւք աճէնթայա միւրաճաաթ օլընա։

ՍԸՆԸՐ ԽԱՍԹԱԼԸՂԼԱՐԸ

—

ՍԱՌԱ, ՍԸՆԸՐ ԻԼԼԷԹԻ ՎԷ ԳԱՏԸՆԼԱՐԱ ՄԱԽՍՈՒՍ ՍԸՆԸՐ ԽԱՍԹԱԼԸՂԸ

ՍԻՌՕՔ ՔՕԼԻՊՕՍՄԻՌՈՒԹ

Նամըյլա Բարիզտէ էճզաճը Մ. Պըլօթիէրին իճատ իթտիկի չուրուպ՝ եէկեանէ քեաֆֆէի հէքիմլէր Թարաֆընտան Թավսիյէ օլունըր։

Տէրսաատէթտէ աէրօզիթօսը՝ Գանձիւք պիրատէրլէրին Ինկիլիզ էճզախանէսինտէ տիր։

ՖԻՒԳՕԿԼԻՍԻՆ ԿՌԷՍԻ

ՆԷՊԱԹԸ ՊԱՃՐԻՑԷՆ ՄԻՒՌԷՔՔԷՊ ՇՈՒՐՈՒՊ

ՖԻՒԳՕԿԼԻՍԻՆ՝ պալըգ եաղընըն եէրինէ գուլլանըլըր գուվվէթլի պիր չուրուպ օլուպ, պալըգ եաղը Թիքսինիլէրէք իչիլիր իսէ տէ, պու չուրուպ խոշլանարագ իչիլիր։ ՖԻՒԳՕԿԼԻՍԻՆ ԿՌԷՍԻ՝ չօճուգլարըն էսքիմիշ խասթալըգլարընա տախի բէք պիրապիր տիր։

Բարիզտէ Մօնմարթր սօգաղընտա 70 նումէրօլը Լը Բէրտրիէլ էճզախանէսի իլէ տիկէր էճզախանէլէրտէ պուլընըր։

Տէրսաատէթտէ աէրօզիթօսը՝ Գանձիւք պիրատէրլէրին Ինկիլիզ էճզախանէսի տիր։

ՄՈՒՎ ՍԱՖՍԱՊԻՅԷԹԸ

ԱԶԻՄԷԻ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ

Բէրուընըն քէքա աղաճընտան մուրքէպ ՄԱՐԻԱՆԻ ՇԱՐԱՊԸ՝ միւճէռրէպ էն գիյամէթ գուվվէթ վէրիճի (Թօնիք) պիր մուալիճէ օլուպ, սէս սընըրլարընա, վէ հազմ վէ նէֆէս ալէթլէրինէ տաիր խասթալըգլարա գարշը հայաթ վէ գուվվէթ վէրիր։ Մէզքիւր շարապ՝ գըտաղըն քաֆի հազըրէթ վէրմէյիպ, գանսըզլըղա գարշը օլան իլաճլարըն տահա էն ալէսը օլտուղընտան, զընագըննայա միւրէճճահ տըր։ Իչիմի Թաթլը օլտուղընտան, սուֆրալարտա տա շարապ եէրինէ գուլլանըլմաղա պաշլանմըշ վէ պէյնէլէճ հօշ պիր սուրէթտէ միւճէռրէպ գուվվէթ վէ սըհհաթ վէրմէքտէ պուլունմըշ տըր։ Բէզգալիք պու շարապ՝ էրքէքլէրին իզթիխասըյլըղընը տէֆ իթտիկի կիպի, էն զայիֆ ատամլարա տախի կէնճլիք գուվվէթի վէրիր։

Պու շարապըն մուճիտի՝ Բարիզտէ Պուլվար Հօսմանտա 41 նումէրօտա ֆէֆայը էն էվվէլ հէր քէսին գուլլանապիլէճէյի պիր հալէ գօյան Մարիանի էճզախանէսի օլուպ, Թիւրքիա իչիւն աճէնթէի ումումիսի տէ Տէրսաատէթտէ Գանձիւք Պիրատէրլէրին Ինկիլիզ էճզախանէսի տիր։

1782 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ԼՕՆՏՐԱ ՇԷՀՐԻՆՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆԱՆ

ՖԷՕՆԻՔՍ ՖԱՅՐ ՕՖԻՍ

ՆԱՄ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

Իհթիյաթ ագչէսի	Ինկ. Լր. 1,000,000
Հասըլաթը սէնէվիյէ	» » 1,000,000
1885 Գէկտ. 31է գատար Թազմին օլընան զարար վէ զըյանլար	» » 15,000,000

Աճէնթէ՝
ԳԼՕՆԱՐԻՏԻՍ ՎԷ ԳՈՒՄՊ.

Իտարէխանէսի Գալաթատա Մէհմէտ Ալի բաշա խանընտա Նօ. 8

ԲՕԼ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

ԹԻՒՔՍԷՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄՏԱ 80 ՆՈՒՄԷՐՕՏԱ

ՊԷՕԶԷ ՎԷ ՃԷՐՐԱՀԼԸՂԱ ՄԻՒԹԷԱԼԼԻՔ

ԱԼԷՍԱԹ ԹԻՒՃՃԱՐԸ

Մէզքիւր մաղազատա կէօզէ վէ ճէրրահլըղա միւթէալլիգ էնվաի ալաթ ու լէվազըմ մէվճուտ տըր։

Իգթիսատ, հումուշագ վէ սէրթ լասթիգտէն (գաուչուգտան) մամուլ միւգաշշար միւխթէլիֆ, զարգ պաղլարը, էնվաի շիրինկալար, էլէքթրիգ մաքինալարը, միզան իւլ հավա (պարօմէթր), միզան իւլ հարարէ (Թէրմօմէթր) վէ էյի ճինս կէօզլիւքլէր պուլունմագտա տըր։

Մ. Բօլ Ֆօյաճեան՝ հէր նէվի սըբարիշաթ վէ Թամիրաթը էհվէն ֆիյաթ իլէ իճրա վէ Թէրէօհտէ իտէր։

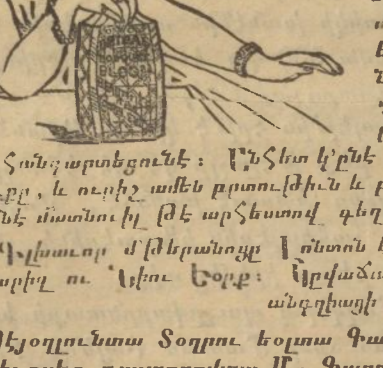

ՀԱՐԼԷՆԵԱՆ ՆՇԱՆԱՒՈՐՆ.Ջ.

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՑԻՉ, ՄԱԶԱՐՈՅՑ ՊԻՍԱԿ, ՄԻՐՈՍ ՆՇԱՆԱՒՈՐ, ՄԻՐՈՍ ԹԱՐՄ։

Ընդամենը մը փորձը պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամէն հեղանիւթներէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելովն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի խոկոյն որ երեսը, վիզը, թևերը և ձեռուըները պիտի առնուն անդլշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Կապոյտ գծերը յատկութիւնները կը հանգարտեցունէ։ Կ'նհետ կ'ընէ մորթի սևութը, երեսի և ձեռքի ցանները, արևայրուքը, և ուրիշ ամէն բրտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ աս ամէն բանով կ'ընէ մաստուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նաև Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Ըրվաճառաց սափրիչներու, անուշ հոտագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Գանձիւք պիրատէրլէրին Ինկիլիզ էճզախանէսի իլէ Եիւքսէք գալտըրըմտա Մ. Գարուանանըն Ինկիլիզ մաղազասընտա վէ Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Մ. Իզատօր Լա Գանտէլլանըն Ինկիլիզ մաղազասընտա պուլունըր։

ԳՈՒՑՈՒՄՃԸ ԳՐԻՍԹՕՖԼ

1878 ՍԷՐԳԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻՆՏԷ ԽԱԼԸՆԸԶ ՊՈՒ ՈՒՍԹԱ ԿԻՒՄԻՒՇ ԳՈՒՑՈՒՄՃԸԼԸՂԸՆԱ ՏԱԻՐ ՄԻՒՔԵԱՖԱԹ ԱԼՄԸՇ ՏԸՐ.

ՖԱՊՐԻՔԱ ՄԱՐՔԱՍԸ

Միւշթէրիլէ Թէէմինաթ օլմագ իչիւն ԳՐԻՍԹՕՖԼ խամի Թէքմիլ եազըլը տըր։

ՊԷՅԱԶ ՄԱՏԷՆ ՈՒԶԷՐԻՆԷ ԳԻՒՄԻՒՇԼԷՆՄԻՇ ԳՐԻՍԹՕՖԼԹԵԱՐԻ

ՄԱՍԱ ԹԱԳԸՄԼԱՐԸ

Պիզիմչէ ֆիյաթճա ըհգաբէթ իթմէք իչիւն մամուլաթըն ճինսի պէհէմէհալ աշաղը օլմասը լազըմ կէլտիկինտէն, պու խուսուսա ասլա էհէմմիյէթ վէրմէյէրէք պիզ տայմա մամուլաթըմըզըն միւքէմմէլիյէթինի պագը սագլամըշըզ տըր։

Միւշթէրի՝ ալտըղը մալըն ֆապրիգամըզ մամուլաթընտան օլտուղընա էմին օլմագ իչիւն, մէզքիւր մալըն իւզէրինտէ, իշպու իլանըն եանընտա մէվճուտ օլան ֆապրիգա մարգասընըն պուլընտըղընա վէ ԳՐԻՍԹՕՖԼ իսմինին Թէքմիլ եազըլը օլտուղընա տիգգաթ իթմէ քիֆայէթ իտէր։

Տէրսաատէթ վէ պիւթիւն Թիւրքիա իչիւն վէքիլլէրիմիզ՝ Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա 354 նումէրօլը Պօն Մարշէ մաղազասընտա եալընըզ Մ. Պորթօլլի պիրատէրլէր օլմաղլա, օրատա միւշթէրիլէր՝ Ֆապրիգամըզըն մալի տիյէ քէնտիլէրինէ սաթըլմայաճաղընա պիզիմ Թահթը Թէէմինիմիզտէ Թէմամըյլա էմին օլապիլիրլէր։

ԳՐԻՍԹՕՖ ՎԷ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ